

HUPPELDE PUP

AFDELINGSORGAAN NGV AFD. GRONINGEN EN NRD. DRENTHE

6E JAARGANG - NEGENTIENNEGENNENEGENTIG

[Faint, illegible handwritten text in the background, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

HuppelDePup

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en Noord-Drenthe en verschijnt doorgaans 3 keer per jaar.

Abonnementen

HuppelDePup wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen en Noord-Drenthe. Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezins-lidmaatschap (à f 12,00 per afdeling/lidmaatschap) van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe. Dit kunt u aanvragen bij de landelijke leden-administratie: NGV Postbus 976 1000 AZ Amsterdam. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelings-secretaris.

Andere belangstellenden kunnen een abonnement nemen op HuppelDePup door overmaking van f 15,00 op girorekening 5563062 ten name van: N.G.V. afdeling Groningen en Noord-Drenthe te Groningen ovv: Abonnement HuppelDePup. Opzeggen van losse abonnementen: schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers, voorzover voorradig, kosten f 6,00. De jaargangen 1994 tm 1997 (allen met index) en 1998 kosten f 15,00 per jaargang, 3 jaargangen f 37,50, 5 jaargangen f 50,00. Deze kunnen verkregen worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers / jaargangen. Tevens worden ze (met korting) aangeboden tijdens de afdelingsbijeenkomsten. Voor het buitenland gelden andere prijzen.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteurs-exemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Redactie HuppelDePup

- J.W.H. van Campen te Roden (Drenthe)
- H.J. E. Hartog te Groningen
- C.M.W. Hessels te Noordhorn
- M.J. IJzerman te Groningen
- J.B. Kranenburg te Groningen
- E.F. van der Laan te Leens
- A. Veldhuis te Veenwouden (Friesland)

Algemeen redactie-adres

H.J.E. Hartog, Snelliusstraat 28,
9727 JN Groningen

Kopij voor HuppelDePup

Kopij voor het volgende nummer **uiterlijk half juli 1999** toesturen aan het hiervoren genoemde algemeen redactie-adres.

Enige spelregels:

- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen en/of Noord-Drenthe.
- Bij voorkeur insturen op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van HuppelDePup.
- Te lange artikelen kunnen door de redactie worden bewerkt / ingekort in overleg met de auteur.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samen-spraak met de schrijver van het artikel. Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst. Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, een en ander ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende HuppelDepup, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentie-tarieven. De afdelings-secretaris, C.M.W. Hessels tel.: 0594-502205, zal u graag alle benodigde informatie verstrekken. Leden met niet-commerciële advertenties (bv.: te koop aangeboden) krijgen korting.

Contactdienst (CALs)

Dhr. S.J. Smid, Dorpsstraat 9, 9462 PJ te Gasselte.

Afdelings-bibliotheek

Lopende Diep ZZ 8 te Groningen, tussen de Oude Kijk in 't Jatstraat en de Oude Boteringestraat. Tel. 050 - 313 00 52. Open op werkdagen, tijdens kantooruren. Graag van te voren even een telefoontje.

Bij de kaff

Ter gelegenheid van het eerste lustrum van HuppelDePup extra feestelijk: gekleurd.

Voorwoord door de nieuwe voorzitter

Door Joop van Campen

Op de AfdelingsLedenVergadering van 16 februari jl. hebben we - na ruim 11 jaar - afscheid genomen van onze voorzitter Anders Daae. Onder zijn voorzitterschap was er een grote aanwas van leden. Ook werd het afdelingsblad (*HuppelDePup*) opgericht. Dit jaar vieren we daarvan het eerste lustrum. Hij streefde naar mondigheid van de leden; bestuurde de afdeling met verantwoordelijkheidsgevoel. De komende tijd zal hij zich verder wijden aan zijn passie de Heraldiek en met name aan de op- en uitbouw van de afdeling Heraldiek, hopelijk binnen de organisatie van de NGV. We bedanken Anders namens ons allen voor alles wat hij voor ons heeft gedaan.

Als nieuw bestuurslid mochten we Eddy Landzaat verwelkomen. Hij heeft bestuurlijke en administratieve ervaring opgedaan in het vrijwilligerswerk. We hopen dat hij spoedig zijn draai weet te vinden in ons team. Per 1 april jl. heeft hij de coördinatie van de knipseldienst op zich genomen.

De vice-voorzitter, Joop van Campen, is op bovengenoemde vergadering tot voorzitter gekozen. Tot vice-voorzitter werd Thijs IJzerman benoemd, die afdelingsafgevaardigde blijft en penningmeester ad interim. Aangezien het bestuur geen voorstander is van een opeenhoping van functies in een zelfde persoon, is ze naarstig op zoek naar een nieuwe penningmeester. En daar blijft het helaas niet bij! Onze secretaris, Kees Hessels gaat het bestuur in de loop van dit jaar verlaten. Hij heeft een nieuwe functie binnen KPN in Heerlen aanvaard. Kees, van harte gefeliciteerd. Te zijner tijd zullen wij op gepaste wijze afscheid van hem nemen. De functie van secretaris staat thans vacant. Zie extra oproep elders in dit nummer.

Op 8 februari jl. vond een extra afdelingsbijeenkomst plaats over de beleidsnota 'De toekomst van de NGV'. Deze nota werd besproken en het commentaar is inmiddels aan het HB gezonden. De komende tijd verwachten we de nodige veranderingen binnen de NGV. In de rubriek B & B wordt u hiervan op de hoogte gehouden.

In 2001 bestaat onze afdeling 50 jaar. Dit heuglijke feit willen we niet ongezien voorbij laten gaan. Wij hebben het HB laten weten, dat wij in het voorjaar van 2001 de Landelijke Genealogische Dag willen organiseren. Ons verzoek is door het HB gehonoreerd (zie de rubriek Bestuur en Beleid). U zult begrijpen dat daar heel wat voor komt kijken. Daarom roepen wij u op met ons mee te denken, uw ideeën te geven en daadwerkelijk mee te werken, zodat het een succes mag worden.

De NGV is een vereniging voor en vooral door de leden. Uw bijdrage geeft ons blad meerwaarde. Voor de rubriek 'Mijn favoriete voorouder' zien we uw inzendingen met belangstelling tegemoet.

In dit nummer treft u o.a. het afdelingsprogramma voor het najaar aan, een samenvatting van de lezing 'Archieven in Gdansk (Danzig)', brand in de Martinoren en als onbekende bron 'Gekken'.

Misschien verzucht u na lezing: "HuppelDePup is zo gek nog niet".

Genealogisch Voorstellen

Door Joop van Campen

J. (Johan) A. P. Waterborg, lidnummer 125657.

Hij is 22 jaar, student IDM (Informatie Dienstverlening Management) aan de Hanzehogeschool te Groningen en woont in Ten Boer. Is een jaar of twee met genealogie bezig en concentreert zich voorlopig op zijn kwartierstaat. Alleen via zijn grootmoeder van vaderskant stamt hij niet van Groningers af. Enkele Groninger namen die in zijn kwartierstaat voorkomen zijn: Waterborg, Wiertsema, Wiersema, Swierenga, Olinga, Elleri, Hart(z)sema, Westerhof, Frieling, Rust en van Daltsen. Sinds november 1997 is hij lid van de NGV.

Overige hobby's: geschiedenis in het algemeen en die van Groningen in het bijzonder, het bezoeken van oude begraafplaatsen en kerkhoven, om van de rust en de vaak prachtige grafkunst te genieten en natuurlijk voor genealogische doeleinden.

H. (Harry) Opheikens, lidnummer 125809.

Hij is 40 jaar en woonachtig in Heemstede. Hij is werkzaam in de grafische industrie. Hij is nu zo'n 12 jaar bezig met de familiestamboom Opheikens (vroeger ook geschreven als op Heikens, op Haikens).

Van de vrouwelijke Opheikens neemt hij gewoonlijk de kinderen en de kleinkinderen op in zijn stamboom. In de rechte lijn is hij tot 1700 gekomen en de oorsprong van de familie Opheikens ligt in Oude Pekela. Maar de familienaam is ook ruim vertegenwoordigd in Amerika (vooral in Utah). Zijn gegevens verwerkt hij met het computerprogramma ProGen.

L. (Laura) G. H. Diepenbroek - Dik, lidnummer 126470.

Zij is 59 jaar en woonachtig in Mierlo. Zij is ongeveer één jaar bezig met genealogie. Zij doet onderzoek naar haar eigen familie Dik te Veendam. Het resultaat van haar onderzoek wordt bewaard voor eigen gebruik. Zij is behalve lid van de NGV ook vriend van het Centraal Bureau voor Genealogie.

Overige hobby's: weven (lid van het Damastwevers gilde) en tuinieren.

J.T. Lenting, lidnummer 126906.

Hij is 50 jaar en woonachtig in Hellingum. Van beroep monteur. Hij is ongeveer één jaar bezig met genealogie. Hij verricht onderzoek naar eigen familie met de namen Kuipers en Meyer. Deze families komen voor in de plaatsen Scheemda en Midwolda. Hij is van plan het resultaat van zijn onderzoek in familiekring te verspreiden.

L. Hoekzema, lidnummer 126887.

Hij is 54 jaar en woonachtig in Groningen. Hij heeft een computerbedrijf. Hij doet circa één jaar aan genealogie. Verricht stamboomonderzoek naar de eigen familienaam Hoekzema. Deze familienaam komt voornamelijk in de stad Groningen voor. Het resultaat wordt bewaard voor eigen gebruik en in de familiekring verspreid. Naast de NGV is hij nog vriend van het Centraal Bureau voor Genealogie.

H. Halstein, lidnummer 126877.

Hij is 74 jaar en woonachtig in Groningen. Hij is ongeveer een jaar met genealogie bezig. Doet onderzoek naar de eigen familie. Zo zoekt hij naar verdere gegevens over zijn grootouders van moederskant. Dit zijn Harmannes Nieboer, afkomstig uit Oude Pekela, overleden Groningen 11-11-1893 en Elsi-na Grünefeld of Groeneveld, overleden Oude Pekela 21-11-1897. Van laatstgenoemde ontbreken verdere gegevens. Het resultaat van zijn onderzoek bewaart hij voor eigen gebruik en verspreiding binnen de familiekring.

W.N.A. Berg - ten Bergen, lidnummer 120988.

Zij is 62 jaar en woont in Drachten. Zij doet ruim vier jaar aan genealogie. Is hoofdzakelijk bezig met onderzoek naar de familie Hanewald, afkomstig uit Friesland, daarvoor (circa 1780) uit Duitsland. En de familie ten Berge(n), afkomstig uit de Achterhoek, voor 1815 in Groningen, m.n. Oude Pekela.

Zij bewaart de gegevens voorlopig voor eigen gebruik, maar in de toekomst is ze bereid haar gegevens ter beschikking te stellen. Behalve van de NGV is zij nog lid van het Genealogisk Wurkferban en de vereniging 'Eibergen en omstreken'.

M.P. Lenting, lidnummer 126897.

Hij is 25 jaar en woonachtig in Groningen. Van beroep is hij netwerkbeheerder. Verricht sinds één jaar onderzoek naar eigen familie. De familiegegevens worden verspreid in familiekring en zet hij op internet, waar hij te vinden is onder www.geocities.com/heartland/estates/5510. Hij is van plan zijn onderzoeksresultaat te publiceren in boekvorm of een tijdschriftartikel.

Zijn overige hobby's zijn computeren en vliegtuigen.

E. (Eddy) Landzaat, lidnummer 123996.

Hij is 33 jaar en woonachtig in Groningen. Is werkzaam als wijkinformatieverzorger in Wijkcentrum het Dok te Lewenborg (Groningen). Hij komt oorspronkelijk uit Noord-Holland (Beverwijk en Alkmaar), maar is vanwege studie in 1984 naar Groningen gekomen. In 1994 is hij lid van de NGV geworden, maar hij houdt zich al vanaf 1986 bezig met genealogie (als gevolg van een stage bij het toenmalige Rijksarchief Groningen). Hij doet onderzoek naar de familie Van Veen uit Utrecht en Amsterdam en de familie Landzaat. Verder is hij druk doende met een drietal kwartierstaten. Hij heeft altijd veel aan vrijwilligerswerk in bestuurlijke zin gedaan. Zo kreeg hij zin om zijn hobby te combineren met vrijwilligerswerk en meldde zich voor een vacature bij het afdelingsbestuur. Op de AfdelingsLedenVergadering van 16 februari jl. werd hij tot afdelingsbestuurslid gekozen.

Niet alle inzendingen voor deze rubriek konden dit keer worden geplaatst. Onze excuses. We proberen in het volgende nummer de achterstand in te halen.

Afdelingsprogramma Tweede helft 1999

Door Joop van Campen

Maandag 17 mei 1999.

Plaats : *De Bonte Koe, Spilsluizen NZ 9 te Groningen*

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30)

Thema : *De geschiedenis van de Nederlandse Spoorwegen in genealogisch perspectief.*

Spreker : Dhr. A.J.H. van Marion

Spreker is conservator van het Nederlands Spoorwegmuseum te Utrecht. Hij zal ingaan op de historie van de spoorwegen in Nederland. In 1938 fuseerden De Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij (HSM) en de Maatschappij tot Exploitatie van de Staatsspoorwegen. Na W.O. II droeg de inmiddels Nederlandse Spoorwegen de personeelsboeken over aan het Nederlands Spoorwegmuseum. Hij zal toelichten welke bronnen bewaard zijn gebleven en interessant zijn voor genealogisch onderzoek. Ook zal hij aangeven hoe gegevens uit dit archief kunnen worden verkregen.

Maandag 6 september 1999.

Plaats : *Congrescentrum Het Tehuis, Lutkenieuwstraat 13 te Groningen.*

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30uur).

Thema : *Het beklemdrecht.*

Spreker : Dhr. C.G. Reinders

Dit altijddurend en erfelijk recht komt alleen voor in de provincie Groningen. Het regelt de relatie tussen de blote eigenaar (formeel-juridisch eigenaar van de grond) en de vast beklemdde meier (eigenaar van het gebruiksrecht op die grond). Als tegenprestatie moet de beklemdde meier jaarlijks een bedrag, de beklemdhuur, voldoen en bovendien een bepaalde geldsom betalen in geval van huwelijk, van overgang zowel door overdracht als verkoop, en door vererving. Als u voorouders heeft die agrariërs waren, zult u dit unieke fenomeen zeker tegenkomen in de archiefstukken. Spreker zal onder meer ingaan op de consequenties van dit zakelijke recht.

Dinsdag 5 oktober 1999.

Plaats : *De Bonte Koe, Spilsluizen NZ 9 te Groningen.*

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur).

Thema : *'Daar gebeurde het over spannende gebeurtenissen in het Groningen van toen: Stadshistorie aangekleed'.*

Spreker : Dhr. B. Hofman

Al meer dan zes jaar schrijft de spreker stukjes stadsgeschiedenis in de Groninger Gezinsbode. In zijn rubriek 'Daar gebeurde het' beschrijft hij steeds een droevige, opzienbarende of grappige gebeurtenis, die op een bepaalde plek plaatsvond. In zijn voordracht zal hij een aantal van deze 'uit het leven gegrepen' gebeurtenissen voor het voetlicht brengen.

Woensdag 3 november 1999.

Plaats : *Congrescentrum het Tehuis, Lutkenieuwstraat 13 te Groningen.*

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur).

Thema : *Geen blunders met opa's lengte en gewicht.*

Spreker : Dhr. M.A. Holtman

Het thema van deze lezing is meten en wegen, waarbij de spreker een interessant beeld zal geven van meten en wegen in het algemeen en in Friesland, Drenthe, Stad en Ommelanden in het bijzonder.

Als genealoog komen we regelmatig in allerlei archiefbronnen maten en gewichten tegen, zoals gras, juk of deimt; mud, vörrels, spint of mengel, oord, maatje etc. Hij zal de oude maten en gewichten 'vertalen' in hedendaagse grootheden. Tevens zal hij zijn verhaal illustreren met de nodige afbeeldingen. Het zou leuk zijn als u een oude maat of gewicht meenam. Als u concrete vragen uit archiefstukken heeft, kunt u die vooraf bij het bestuur kenbaar maken. Behandeling vindt dan op de lezing plaats.

Donderdag 2 december 1999.

Plaats : *De Bonte Koe, Spilsluizen NZ 9 te Groningen.*

Lezing : *Het Ambtboek: Een Prinsheerlijke bron, Mw. E.A.T.M. Schreuder*

In verband met de bouw van een ondergrondse parkeergarage bij de Westerhaven (bij bezoek aan het Tehuis) levert het parkeren daar mogelijk problemen op. Als u met de auto komt moet u wat meer tijd nemen om een geschikte parkeerplaats te vinden.

De ondergrondse parkeergarage aan de Ossenmarkt (bij bezoek aan de Bonte Koe) is inmiddels wel open. Het is raadzaam van tevoren naar de openingstijden te informeren.

 Agenda

12 juni De afdeling Drenthe bestaat dit jaar 10 jaar. Dit wordt gevierd in Hotel Busswmaker te Exloo.

4 sept. Genealogische Ahnenbörse in Nordhorn (D). Georganiseerd door 'Der Arbeitskreis Familienforschung der Emsländische Landschaft'. Plaats: Ev.ref. Gemeindehaus 'Am Markt' 1, Lingener Straße, Nordhorn (D). Tijd: 10-16.00 uur. *Zie elders in dit nummer.*

De bijeenkomsten van de NGV-afd. Friesland. Zalen restaurant "Onder de Luifel", Stationsweg 6 in Leeuwarden, aanvang: 13.30 uur vinden voor de rest van dit jaar plaats op 29-5, 18-9, 16-10, 13-11 en 11-12.

ADVERTENTIE

Sommige boeken zijn onmisbaar bij historisch onderzoek. Daartoe rekenen we zeker de Bibliografie van Groningen, dat sedert 1983 inzicht geeft in publicaties in en over Groningen. Daarnaast is in onze boekhandel in Haren en Groningen (Zwanestraat) een uitgebreide afdeling Groningana aanwezig.

boekhandel
Boomker & Savenije

Rijkstraatweg 205 9752 BH Haren (Holland)
Zwanestraat 11-13 9712 CK Groningen (Holland)
Oude Kijk in 't Jatstraat 19 9712 EA Groningen (Holland)

Ver van huis

Met bijdragen van Annie van Vliet-Swart en Dick van Vliet uit Utrecht

Bij het zoeken in de Monsterrollen op het Gemeente Archief te Amsterdam werden de volgende personen uit Noord Nederland gevonden. De tussen () genoemde plaatsen zijn geboorte- of woonplaatsen. Op deze rollen is helaas geen index, alleen naam kapitein of naam schip van rond 1650-1750.

Schepelingen aan boord van "de Vrouwe Elisabeth", met kapitein Harm Berents Swart:

13-2-1815 Luiwe Gerrits (stuurman uit Beetgum), naar Rouaan.

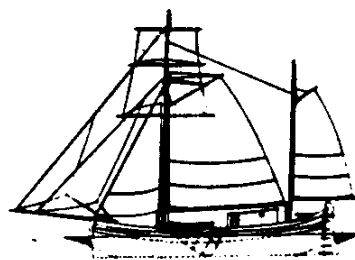
4 april 1816 Berend G. Vos (stuurman uit Hoogezand) en Geert R. Vos (matroos uit Windeweer), beide naar Christinastad.

16 aug. 1819 Thomas J. Sikkens (stuurman uit Zoutkamp) en Albert Faber Fijkes (matroos van Groningen), beide naar de Oostzee.

3 maart 1818 Warder H. Glun (stuurman uit Veendam) en Geert H. Kuiper (matroos van Windeweer), beide naar Duinkerken.

18 maart 1820 Geert R. Vos (matroos uit Windeweer) meerdere reizen.

23 juni 1820 Geert R. Vos (stuurman uit Hoogezand) en Geert J. Fischer (matroos Groningen) naar de Oostzee.

Smakschip eind 18e eeuw.

Aan boord van Smakschip "Anna Maria" onder kapitein Harm Hilbrands Kuiper:

5 mei 1836 Adolf Heen (jongen van 16 jaar uit Oude Pekel A) naar Grimsby.

13 maart 1837 Geert Niessen (19 jarige kok uit Groningen) naar Aberdeen.

28 maart 1838 H.F. Veenstra (stuurman, 56 jaar uit Zuidbroek), Albert Z. Westerhuis (matroos, 30 jaar uit Groningen) en Jelte Lenthorst (kok, 20 jaar uit Zuidhorn), diverse reizen met wisselende bemanning.

16 juni 1838 L.J. Naatje (stuurman, 26 jaar uit Pekel A) en H. Schoonbeek (matroos, 48 jaar uit Veendam).

Aan boord van kofschip "Harmanna Franken" onder kapitein Berent Harms Swart.

13 oktober 1831 Jan Jans Steffens (stuurman, 31 jaar, Sappemeer) en Willem Jurjens Koetze (matroos, 31 jaar, Harlingen) naar Bergen (N.)

Verder werd de volgende overlijdensakte gevonden:

Op 24 febr. 1812 in Amsterdam overleden: Trijntje Berens, oud 43 jaar, wonende op het schip "de Vrouwe Catharina" liggende op de Kalkmarkt, geboren te Veendam, d.v. wijlen Berend Wessels en Anna Claassens. Gehuwd met Jan Alberts Bischof, aangever, 48 jaar, schipper en Harm Henders, bekende, 64 jaar, schipper, wonende te Muntendam.

Van de bestuurstafel B + B (Bestuur en Beleid)

door Thijs IJzerman, afdelingsafgevaardigde

Zaterdag 24 april jl. vond de Algemene Vergadering plaats. Er waren (weer) een aantal belangrijke zaken aan de orde, zoals de contributieverhoging per 1 januari a.s., de stand van zaken rond het Verenigingscentrum, de beleidsnota 'Toekomst van de NGV', het rapport van de Commissie van Goede Diensten en verkiezingen van leden van het hoofdbestuur.

Er lagen van het hoofdbestuur (HB) een tweetal voorstellen over de contributie ter tafel. Het eerste was om de contributie per 1 januari a.s. te verhogen naar 72,- en de gezins- en bijkomende lidmaatschappen tot 18,-. Het tweede voorstel behelsde eigenlijk hetzelfde maar dan gefaseerd in twee jaar. Dit zou pas in stemming komen wanneer het eerste voorstel verworpen zou worden. De bijkomende lidmaatschappen van de functionele afdelingen blijven gelijk in afwachting van een evaluatie van deze afdelingen. Na overleg met twee andere aanwezige bestuursleden (Joop van Campen en Kees Hessels, die hier verschillend over dachten, waarbij Kees Hessels zich wilde houden aan de afspraken met de achterban en dus meer voor het tweede voorstel voelde) heb ik vóór het eerste voorstel gestemd. Bij het tweede voorstel was er op basis van de ingediende cijfers van o.a. de afdelingen en diensten een te verwachten tekort op de begroting voor 2000 van f 78.177,-. Om dat tekort weg te werken zal er volgens mij op diverse posten flink bezuinigd moeten worden, meer dan wij van te voren konden voorzien. Daarom heb ik ingestemd met het eerste voorstel. Dat haalde het overigens maar net, er waren 7338 stemmen voor en 7306 tegen, een verschil van 32. Overigens zullen in verband met de invoering van de Euro in 2002 alle bedragen herzien moeten worden.

In het april-nummer van Gens Nostra heeft u wat kunnen lezen over de perikelen rond het verenigingscentrum (VC) in Naarden. In het Bestuursbulletin (wat aan alle bestuursleden en hoofden van dienst wordt toegezonden) stond een wat uitvoeriger apart verslag van de huisvestingscommissie. De Rijksgebouwendienst (RGD) heeft ons formeel de huur opgezegd per 1 april jl. Het HB heeft hier bezwaar tegen aangetekend en heeft inmiddels een advocaat in de arm genomen. De huisvestingscommissie heeft ondertussen ook niet stil gezeten en heeft diverse panden bekeken die, hetzij vanwege de prijs, hetzij door ongeschiktheid, afvielen. Duidelijk in beeld is nog de openbare bibliotheek (OB) in Soest. Probleem daarbij is dat er door twee projectontwikkelaars beslag is gelegd op het pand vanwege vermeende eerder gedane toezeggingen. Hierover loopt een juridische procedure. Wanneer die tot een uitspraak leidt, is onbekend. De huidige oppervlakte in Naarden is te krap, we zouden de dubbele oppervlakte kunnen gebruiken. De OB in Soest zou gebruikt kunnen worden als volwaardig verenigingscentrum, waar ook vergaderd kan worden. De huisvestingscommissie zoekt naarstig verder. Ook is de RGD gevraagd of we na de restauratie weer een (groter) deel van de Promerskazerne kunnen huren. Dat zou kunnen, maar daar is dan wel een fors hogere huurprijs aan verbonden. Mocht er in de loop van dit jaar meer duidelijkheid komen, dan zal daar zonodig een extra Algemene Vergadering aan gewijd worden en in dat geval zullen wij ook een extra AfdelingsLedenVergadering houden.

Naar aanleiding van diverse op- en aanmerkingen heeft het HB een bijgewerkte versie van de beleidsnota 'Toekomst van de NGV' gepresenteerd. Van de opmerkingen van

onze afdeling vond ik maar weinig terug. Eerlijk gezegd vond ik het maar een slap aftreksel van hetgeen in de nota 'Van Raamwerk Tot Duurzaam Beleid' was verwoord en ook sprak er weinig visie uit. Het was meer op de winkel passen dan vooruitzien. Het HB zei in een toelichting dat de nota meer als basis gezien moet worden en dat in de komende jaren diverse zaken nader uitgewerkt zullen worden, een zgn. 'ingroeimodel' (wat een vreselijk woord!). Eigenlijk is deze beleidsnota dus een raamwerk, wat door nader invulling moet leiden tot duurzaam beleid. Door verschillende afgevaardigden werd dit ook aangegeven. De afgevaardigde van de afd. IJssellanden wees er op dat we van tijd tot tijd ons moeten bezinnen of we bepaalde activiteiten moeten of willen ondernemen, we moeten niet alles wat de NGV doet als vanzelfsprekend aannemen. Ik kan mij geheel vinden in die opmerkingen.

De Commissie van Goede Diensten die de gang van zaken rondom de CD-rom 50-jaargangen Gens Nostra en de problemen tussen HB en de afd. Computergenealogie (CG) heeft onderzocht, schreef een heel helder rapport met een vijftal goede aanbevelingen. Het rapport van de commissie is eigenlijk samen te vatten in de volgende conclusie uit het rapport: "Wanneer we echter toch trachten de ervaringen van onze bevindingen weer te geven dan kunnen we vaststellen dat de diepste oorzaak van de ontstane problemen en gevoelens van ongenoegen lijken te zijn op het vlak van een gebrek aan een goede, open communicatie, te weinig begrip voor elkaars situatie en opvattingen en bovendien het ontbreken van voldoende respect en waardering voor elkaar". Het HB nam de aanbevelingen over en ook de afd. CG was tevreden met het rapport. Ik hoop dat er nu gewerkt gaat worden aan goede en duurzame verstandhoudingen.

Van de zittende HB-leden waren aftredend Mw. Wassink (2e secretaris) en de heren Gerbers (1e penningmeester) en De Lange. De laatste was niet herkiesbaar. In zijn plaats werd benoemd de heer R.K. Vennik (Roelof), voorzitter van de afd. Rotterdam en o.a. oud-lid van de Adviescommissie 1997/1998. Dhr. Vennik is hoofd Administratie bij een drukkerij en is actief als genealoog. Zijn achtergrond is bedrijfskunde, boekhouden, MBA, organisatiekunde en marketing, aangevuld met praktijkgerichte trainingen en cursussen onder andere op het gebied van offsetdrukken, omgaan met de media, administratie, personeelszaken en automatisering. Hij is ook actief in de Caledonian Society (vereniging van mensen met Schotse voorouders). Ik heb hem leren kennen als een aimabel mens met goede ideeën en met wie het goed en plezierig samenwerken is. Hij is ongetwijfeld een aanwinst voor het HB. Ik wens hem hierbij dan ook heel veel succes. Mw. Wassink en de heer Gerbers werden herkozen. De heer Gerbers had als voorwaarde gesteld dat hij een boekhoudkundig medewerker naast zich kreeg zodat hij zich wat meer met de grote lijn bezig kan gaan houden. De heer De Lange bleek bereid deze functie op zich te nemen. Ook hem wens ik veel succes.

Aan het eind van de vergadering had het HB nog een mededeling die voor onze afdeling van belang was. Aangezien onze afdeling in 2001 50 jaar bestaat, hebben wij gevraagd om in dat jaar de Landelijke Genealogische Dag te mogen organiseren. Op 20 april hadden wij daarover een eerste verkennend gesprek met een delegatie uit het HB. Op de Algemene Vergadering werd medegedeeld dat het HB die ochtend had besloten om ons de organisatie definitief toe te wijzen. Dat is uiteraard een hele eer (de laatste keer dat de Genealogische Dag in onze provincie werd gehouden was in 1979 te Warffum) maar het brengt ook een hoop werk met zich mee. Aangezien vele handen licht werk maken, kunnen wij de nodige vrijwilligers gebruiken. Wanneer u wilt meehelpen of uw steentje denkt te kunnen bijdragen, meldt u zich dan bij ondergetekende of dhr. Landzaat (telefoonnummers zie achterin). 2001 lijkt nog ver weg, maar het is dichterbij dan u denkt! Het bestuur denkt sterk aan een locatie in de Veenkoloniën. De Genealogische Dag in 2000 is overigens in Nijmegen.

Problemen met enkele leden van de familie Glas

door Tjaart Glas, Billitonstraat 88C, Groningen

Tijdens het samenstellen van een parenteel van de familie Glas uit Loppersum stuitte ik op enkele familieleden, die ik moeilijk thuis kon brengen. Hier volgen 3 elkaar gedeeltelijk overlappende fragment-genealogien:

Eerste fragment

I. **Tonnis NN** tr. (1) NN

Uit dit huwelijk:

1. **Lue Tonnis**

2. **Derk Tonnis**, van 't Zandt, snikkevaarder, o.tr. Loppersum 19-12-1710, tr. (1) Loppersum **Hijeke Derks**, van Loppersum, tr. (2) Loppersum 10-11-1715 **Hijke Alberts**, van Loppersum, overl. na 7-11-1758.

Uit het tweede huwelijk 8 kinderen.

3. **Klaas Tonnis**, van 't Zandt, o.tr. Stedum 29-4-1725, tr. Westeremden **Vechterke Vechters**, van Stedum, dr. van Vechter Sierts en Hilje Jans.

Tonnis tr. (2) NN

Uit dit huwelijk:

1. **Anje Tonnis**, van Loppersum, overl. voor 5-4-1750, o.tr. Loppersum 4-6-1735 h.c. Loppersum 15-6-1735, tr. (1) Loppersum **Hendrik Jacobs**, van Loppersum, landbouwer te Merum

Aldert Aukes voormond en Menne Willems vreemde voogd over Anje Tonnis. Uit dit huwelijk 3 kinderen. Hendrik Jacobs wedr. van Martje Eltjes, waarvan één zoon.

Anje Tonnis o.tr. (2) Loppersum 30-5-1744 **Harmen Klaassen**, geb. Losdorp 17-9-1710, ged. Losdorp 21-9-1710 (als Harm), glazenmaker, begr. Loppersum 26-1-1787, zn. van Claes Harmens, landbouwer te Losdorp, en Grietje Jacobs.

Uit dit huwelijk 2 kinderen.

Tweede fragment

I. **Jacob NN**, tr. NN

Uit dit huwelijk:

1. **Hendrik Jacobs**, van Loppersum, volgt IIa.
2. **Knellis Jacobs**, van Zeerijp, volgt IIb.
3. **Geertje Jacobs**.

IIa. **Hendrik Jacobs**, van Loppersum, landbouwer te Merum, o.tr. (1)

Loppersum 30-7-1729 **Martje Eltjes**, van Loppersum.

Uit dit huwelijk:

1. **Eltje Hendriks**, ged. Loppersum 7-3-1732.

Luitjen Jans voormond, Knellis Jacobs sibbevoogd en Albert Peters vreemde voogd over Eltje Hendriks.

Hendrik Jacobs o.tr. Loppersum 4-6-1735 h.c. Loppersum 15-6-1735, tr. (2) Loppersum **Anje Tonnis**, van Loppersum, overl. voor 5-4-1750

Aldert Aukes voormond en Menne Willems vreemde voogd over Anje Tonnis. Anje Tonnis ondertr. (2) Loppersum 30-5-1744 Harmen Klaassen, geb./ged. Losdorp 17/21-9-1710, glazenmaker, begr. Loppersum 26-1-1787, waarvan 2 kinderen.

Uit dit huwelijk:

1. **Anje Hendriks**, ged. Loppersum 20-5-1736.
2. **Trijnje Hendriks**, ged. Loppersum 1-12-1737.
3. **Jakob Hendriks**, ged. Loppersum 2-11-1739.

IIb **Knellis Jacobs**, van Zeerijp, o.tr. Loppersum 2-4-1735 o.tr. Zeerijp 3-4-1735 Martje Nannes, van Loppersum.

Uit dit huwelijk:

1. **Jacob Knellis**, ged. Zeerijp 9-3-1736.
2. **Hilje Knellis**, ged. Zeerijp 7-4-1738.

hierna werden nog een aantal niet met name genoemde kinderen gedoopt te Zeerijp op 20-12-1739, 12-2-1741, 18-8-1743, 21-3-1745 en 10-9-1747.

Derde fragment

I. **Lambert NN** tr. NN

Uit dit huwelijk:

1. **Bouke Lammerts**, van Loppersum, volgt IIa.
2. **Renske Lamberts**, van Loppersum, volgt IIb.

IIa. **Bouke Lammerts**, van Loppersum, begr. Leermens 5-5-1761, o.tr. Loppersum 8-4-1745 **Evert Claasen**, ged. Loppersum 5-9-1713, landman, begr. Leermens 28-8-1764, zn. van Claas Clasen en Anje Everts. Evert Claasen o.tr./tr. (2) Leermens/Loppersum 10-7/1-8-1762 Klaaske Claesens, van Loppersum, waarvan 1 kind. Zij (Klaaske Claesens) tr. (2) Leermens 23-2-1766 Tonnis Jacobs, van Usquert, waarvan 1 zoon.

Uit dit huwelijk:

1. **Anje Everts**, ged. Loppersum 14-8-1746.
2. **Swaanje Everts**, ged. Loppersum 20-4-1749.
3. **Anje Everts**, ged. Leermens 9-6-1752.
4. **Claas Everts**, ged. Leermens 11-1-1756.

IIb. **Renske Lamberts**, van Loppersum, begr. Loppersum 5-7-1797, o.tr. Loppersum 12-2-1752 **Harmen Klaassen**, geb. Losdorp 17-9-1710, ged. Losdorp 21-9-1710 (als Harm), glazenmaker, begr. Loppersum 26-1-1787, zn. van Claes Harmens, landbouwer te Losdorp, en Grietje Jacobs.

Harmen Klaassen wedr. van Aafke Harms, geb. Tjamsweer, Anje Tonnis en Grietje Jans, wrs. ged. Wirdum Gr. 4-4-1717. Leermens 3-7-1762: benoeming van Harmen Klaassen te Loppersum tot voormond over de 2 minderjarige kinderen van Evert Klaassen, landman te Leermens, bij wijlen Bouke Lammerts (ondertrouwd Loppersum 8-4-1745: Evert Klaassen en Bouke Lammerts, beide van Loppersum). Waarschijnlijk is Renske Lamberts een zuster van Bouke Lammerts.

Uit dit huwelijk:

1. **Grietje Harmens**, ged. Loppersum 21-5-1752, overl. voor 13-1-1754.
2. **Grietje Harmens**, ged. Loppersum 13-1-1754, overl. voor 3-12-1758.

3. **Jan Harmens Glas**, ged. Loppersum 29-2-1756, volgt III.
4. **Grietje Harmens Glas**, ged. Loppersum 3-12-1758, overl. na 1-1-1830, o.tr. 's-Gravenhage 4-9-1796, tr. (ten stadhuize) 's-Gravenhage 18-9-1796 huw. contr. 's-Gravenhage 17-9-1796, tr. kerk 's-Gravenhage Scheveningse kerk 18-9-1796 **Roelof van Ommen**, ged. Groningen Martini Kerk 15-8-1727, meester-vleeshouwer en koopman, overl. 's-Gravenhage Denneweg wijk D nr. 74 27-2-1818 aan verval van krachten, zn. van Jan Jans en Trijntjen Jans.
Roelof van Ommen wedr. van: (1) Jantje van Groenenberg, ged. Groningen A Kerk 19-11-1724, begr. Groningen 9-12-1767, waarvan 10 kinderen; en van (2) Annechien Eijlders, ged. Meeden 2-5-1728, begr. Groningen 28-12-1772, wed. van monsieur Gerhardus Vosdink, ged. Groningen A Kerk 28-6-1693, begr. Groningen 1769; en van (3) Geertruida van der Veen, van Groningen, begr. 's-Gravenhage Kloosterkerk 3-9-1791, 77 jaren, won. in het Glasblazerslaantje, wed. van Arent de Vrij, van Wattenburg in 't Brandenburgse, wolkammer, begr. Groningen 1771.
5. **Geertje Harmens Glas**, ged. Loppersum 13-1-1762, overl. Loppersum huisnr. 9 15-10-1826 ongehuwd, begr. Loppersum 19-10-1826.
6. **Peterke Harmens**, ged. Loppersum 13-1-1765, begr. Loppersum 19-2-1765.

- III. **Jan Harmens Glas**, ged. Loppersum 29-2-1756, glazenmaker vanaf 1788 tevens wedman, later deurwaarder, overl. Loppersum huis nr. 42 19-11-1829 aan een langzaam verval van krachten, begr. Loppersum, o.tr. Loppersum 3-11-1781, tr. Loppersum 18-11-1781 huw. contr. Loppersum 17-11-1781 **Harmina Everts Oosting**, geb. Loppersum, ged. Groningen Nieuwe Kerk 5-10-1758, overl. Loppersum huis nr. 42 24-1-1823, begr. Loppersum 31-1-1823, dr. van Evert Oosting, winkelier, en Nieltje Thijes.
Loppersum 17-11-1781: huw. contr. Jan Harms en Harmina Everts Oosting.
Aan bruidegomszijde: Harm Klaassen en Renske Lamberts als volle vader en moeder, Tonnis Harms en Jantje Reenders als halve broeder en aangetrouwde halve zuster. Aan bruids zijde: Lammert Alberts en Hillechien Everts Oosting als zwager en volle zuster, Thijs Everts Oosting als volle broeder.
Uit dit huwelijk 8 kinderen.

Extra oproep!

De NGV afdeling Groningen en Noord-Drenthe is op zoek naar enige nieuwe bestuursleden. Met name voor secretariële en financiële taken. Ook de redactie van het afdelingsblad kan versterking gebruiken. Inlichtingen en aanmelding bij Joop van Campen (050-5018214).

Onbekende bron: Strengere en secuurdere bewaring nodig.

Door Antonia Veldhuis en Henk Hartog

Bij stamboomonderzoek zoek je naast geboorte-, huwelijk- en overlijdensdatum natuurlijk ook naar het beroep, er vanuit gaande dat iemand dat heeft. Vaak zal dat ook het geval zijn, maar het is natuurlijk heel goed mogelijk dat iemand geen vak kon uitoefenen vanwege een lichamelijke of geestelijke handicap. Werd er in het eerste geval mogelijk nog wel wat aan gedaan, in het geval van geestelijke handicaps gebeurde dat niet. Ze werden niet behandeld als "kranken van geest", maar als door de duivel bezochten. Opsluiting had dan ook niet als doel mogelijke genezing, maar diende tot beveiliging van de medeburgers.

Deze onbekende bron gaat over geesteszieken. Hoe weet je of iemand psychisch gestoord was? En waar kun je ze vinden?

In ieder geval zijn dat (meestentijds) niet de in boedelscheidingen en overlijdensadvertenties genoemde "onnozele kinderen". Meestal zijn die gewoon te klein om het verlies van een overleden ouder te beseffen.

Wie mogelijk wel? Als iemand jong is en jaren zonder beroep is bestaat de mogelijkheid dat hij/zij geestelijk niet volwaardig is, maar ook kan het in dat geval duiden op een lichamelijke gebrek. Dat is b.v. ook het geval met de toevoeging "sal het dubbele genieten omdat deselve niet vollen koomen gesont is" en "de tijt hare levens uijt deze goederen worden onderhouden, omdat ze niet wel gezond is". Deze zinnen gaan over Bielke Harms van Tuinen en staan in een boedelverdeling (1 april 1712, toegang 732 inv.nr. 152) en het huwelijkscontract van haar zus in 1727. Er is de bepaling opgenomen dat ze bij haar zus in huis komt. Ook in testamenten zijn soms speciale voorzieningen opgenomen: Als er geld opzij wordt gezet voor een familielid wees dan alert. Soms staat het er ook gewoon. *Zekerheid is er* bij de volgende toevoegingen die wij tegenkwamen: Door de zoekende hand Gods in de vermogens van haar verstand verzwakt geworden, door de hand gods geslagen, ijdelhoofdig en verstandeloos, bezeten, verstandverbijsterde, in haar harssens geslaagen, niet wel bij zinnen is, swakken en genoegzaam innocenten man. Waar kan men iemand met een geestelijk gebrek vinden? Met wat geluk en zoekwerk in de requestboeken. Een paar voorbeelden: Zo vraagt (requestboek stad Groningen 27 augustus 1774, fiches GA) juffr. J.P. Somberg, wed. hopman Schepel toestemming om haar dochter Hermanna (wed. Schmaal) op een conventabele plaats in het Anthony Gasthuis onder te mogen brengen, omdat "strengere en secuurdere bewaring" nodig is, omdat de krankzinnigheid van dag tot dag toeneemt. Bouwina Mensens wil op de plaats van haar man Wolter Smidt (bode-comptoir in de stad Groningen) Wicher Aikema aanstellen, omdat Wolter "door Gods hand met eene krankzinnigheid bezocht is" en nu tegen hoge kosten uit huis geplaatst is (toegang 1 inv.nr. 443, 1 dec. 1763).

Jan Benes dient op 1-3-1763 het verzoek in alle inwoners van zijn woonplaats te gebieden geen goederen meer aan zijn vrouw Lijsbet Jacobs te geven, omdat "zijne vrouw tot zijn leedwezen veeltijts niet wel bij haar zinnen is". (toegang 731 inv. nr. 6121).

Nog een voorbeeld van een geval uit toegang 731 (gerecht Oldambt, inv.nr. 6127, d.d. 24-3-1778): De diaken van Sappemeer heeft een verzoek ingediend bij die van Winschoten, wat is afgewezen en maakt hiertegen bezwaar. Het gaat over de onnosele Aaltje, dochter van Schelte Everts, die thans zo ongelukkig is dat genoegzaam van haar verstand ten eene maale is berooft. Ze kan dus zelf niets verdienen en de ouders zijn niet vermogend genoeg om haar te onderhouden en te bezorgen (opsluiten?). Men

schuift het geval naar elkaar toe. Dit zou dus een geval zijn geweest om in de diaconieboeken na te zien. In Winschoten konden we niets vinden, helaas is Sappemeer te zwak om in te zien. Aaltje komt op 28-1-1791 nog eens voor (RA IV rr12) met haar broer. Ook dan wordt ze innocent genoemd, ze overlijdt in Sappemeer op 18-5-1814 op 67 jarige leeftijd.

Als laatste twee gevallen uit toegang 735: Op 9 mei 1700 (inv.nr. 404) verkoopt Berendsche Berends (ook caverend voor haar innocente man Lucas Pieters) het huis in Visvliet waar ze beide wonen.

Op 25-4-1752 (inv.nr. 1, fol. 192): Pieter Olchers van Zuidhorn is een toeval van krankzinnigheid overkomen, zodat hij niet in staat is zijn grote boerderij naar behoren te reguleren. De familie verzoekt om hun oom onder curatele te stellen tot hij in het verstand hersteld is.

Hoewel we ze (nog) nergens zijn tegengekomen, is het waarschijnlijk dat ook geestelijk gehandicapten tot de categorie "gekken" werd gerekend.

Ook in het boekje "Voogdijaanstellingen in de stad Groningen 1639-1672" door H.J.E. Hartog staan diverse:

12-3-1645 Tonnis Derckx als voormunt aengeswooren over zijn broeder Seine Derckx, ende als curator over zijn simpele suster Ave.

27-10-1645 Peter Geerts, Derck Roebers en Albert Alberts cur. over Jan Berents Jolinge "onnosel ende onsinnich wesende".

4-11-1647 Hopman Herman Wolters cur. over Jeije Berniers zijnde een "onnosele persoe-ne". 11-1-1648 Albert Hindrix Nunninckhoff, Jan Luitjens ende Isbrand Jans voorm. en voogden over d'onnosele persoene Aeltjen Gerrijts.

30-6-1649 Derck Steffens voget over wijlen Frerick Alberts en Annetien Jansens onnosel dochter Jacobtien genaemt.

21-8-1650 is Isebrant Jansen als voormond en Willem Titsingh als voogd aangezwooren over Jan Geerts onnosele dochter Marretien Jansen en haer soone.

27-8-1650 dr. Jacobus Berckhuis curator over deze "onnosele persoon".

20-9-1650 bouwmr. Gerrijt Harmens cur. bor. over de olde simpele weduwe Anna Jansen.

En waar werden mogelijk de "dollen en gekken" geplaatst?

Thuis, in één van de gasthuizen of (later) in het dolhuis.

Het eerste geval zul je hooguit door een bepaling in een testament of een huwelijkscontract vinden. Voor 1700 is er nog wel eens een aantekening gemaakt in de stadrekeningen van Groningen. Vanaf 1702 werd er op een open plaats van het St. Anthonygasthuis een dolhuis gebouwd voor deze "zinnelooze menschen", wat in 1732 vergroot werd (Gron. Volksalmanak 1907 blz. 9 e.v.). Bij plaatsing in dat gasthuis of één van de andere staat op de bewonerslijst vaak de toevoeging int Dulhuis, int dolhuis, krankzinnig, onsinnich of onnosele. Wij noteerden voor u de personen die, geestelijk niet wel, in het dolhuis van één van de gasthuizen overleden zijn. Het bleken er meer dan wij in eerste instantie dachten: U vindt ze elders in dit nummer. In het geval van Bouwina hierboven kon ze voor zichzelf zorgen, maar vaak kwam men voor rekening van de diaconie. In dat geval kunnen diaconierekeningen u mogelijk iets verder helpen.

Over de oorzaak van krankzinnigheid zijn we in dit artikel niet ingegaan. Men had daar vroeger zo z'n eigen ideeën over, zoals we (en daar besluiten we dit artikel mee) in de Leeuwarder Courant van 7 januari 1878 kunnen lezen: "Men deelt ons mede, dat te Akkrum eene jonge dochter, die bij eene liefhebberij-toneelvoorstelling aldaar de rol van een krankzinnige vervulde, weinige dagen na de voorstelling zelve krankzinnig is geworden. Er wordt verondersteld, dat het spel dermate op hare zenuwen heeft gewerkt, dat de phantasie voor de ongelukkige in werkelijkheid is overgegaan".

Naschrift: Jarenlang heb ik me (in het begin van mijn onderzoek) afgevraagd waarom (over)opa bij het aangeven van de kinderen in de herfst steeds afwezig was. Oplossing in mijn geval: Als de blaadjes van de bomen vielen raakte hij (geestelijk) in de war en verdween (waarheen?).

Uiteraard geldt ook voor deze onbekende bron weer dat aanvullingen/verbeteringen en namen met lijsten welkom zijn. Heeft u ideeën voor nieuwe bronnen, dan houden wij ons aanbevolen.

Lijst van krankzinnigen In het Anthony Gasthuis (1702-1811)

Door Henk Hartog

In onderstaande lijst een beknopt overzicht van in de rekeningen van het Anthonygasthuis (toegang 1605, inv.nrs. 42/96 tot 42/181) te Groningen vermelde personen opgenomen in het daarbij behorende dolhuis. Bijna altijd staan zij vermeld onder het hoofdstuk (caput) 'extraordinaire ontvangsten'. Het gasthuis ontving namelijk van anderen (diaconie, familie) een bedrag om de krankzinnigen te onderhouden.

Er wordt geregeld onderscheid gemaakt tussen krankzinnighuis en verbeterhuis; de laatsten zijn in de lijst aangeduid met (v).

Het verdient aanbeveling wanneer men in deze lijst een 'bekende' aantreft in ieder geval de rekening van het eerst en laatst vermelde jaar aan te vragen. De rekening geeft meestal nog extra informatie, zoals een verwijzing naar een besluit van Burgemeesters en Raad, een request tot opname of voor ontslag (zie dan requestboek) of levert een overlijdensdatum. Ook komt het een aantal keren voor, dat iemand uitbreekt of ontsnapt.

Als extraatje zijn ook enkele personen die al in de 17e eeuw in het 'Dulhuis' (toen bij het Geertruids Gasthuis) vertoefden in de lijst opgenomen.

Geertruit Adolfs 1736†; Roelfje Adriani (vrouw van Jurjen Nijhoff) 1783-1784; Jan Alberts (Wildervank en Veendam) 1802-1805†; Seigien Alberts 1807-1808, 1810-na 1811; Johanna Aldricks (weduwe Amsing) 1729; zoon van hopman Aling 1791-1792; Johannes Alting 1802; vrouw van Harm Amses (v) 1795-1796; Derk Arends (Thesinge, zoon van Arend Willems) 1809; Jacob Arents 1742 en 1744; monsieur Balthon (v) 1742-1743; Marieke Bartels 1773†; Sijber Reints Beerta 1770-1774; Petronella Benak 1808†; vrouw van Samuel Benjamin (Winschoten) 1810-na 1811; Anna Benes (Nieuweschans) 1797-1810†; Grietje Berends 1785†; Geertruid Beijlanus 1734-1735 [daarna conventuale, 1761†]; Grietje Bierling (= weduwe Berend Hindriks Klein; zie aldaar); monsieur Bijmhold 1743; Albartus Blankenburg 1777-1778; Albertje Blokbergen 1793-1794; Jasper Boelens 1732; Jan Bok (v) 1756; weduwe Cornelis Bolt 1785; Grietje Bos (weduwe R. Keelder) 1807; Olivier Bos 1792-1798†; silversmid Bos (v) 1738-1744; lieutenant E. Brink 1772-1774; clercq Brongers 1770-1792†; Maria Bulgers (v) 1733-1739; Anniggien van Dam

1802-1803; Jacoba van Dam (weduwe Harm van der Veen) 1785-1786; Roelf van Dammen 1803-1804; R.P. van Dammen zoon 1807-1808; Susanna Dasanville 1773-1774, 1777; Johannes Daskij 1798; Maria van Denderen 1772, 1783-1784, 1792; Derk Jans Dik (Veendam) 1809†; Catharina van Doorn 1791-na 1811; Geertje Douwes (Blijham) 1802-na 1811; Harm Drek 1766-1769†; Jan van Drielst (v) 1737; Cornelsien Ebels (weduwe Luitjen Jans Hagel) (v) 1752; Tjaart Eeck (v) 1742-1744; Lisabet Eijbers 1795; Jan Eilderts 1709-1710; Elizabeth Eijsses 1785-1796, 1797-na 1811; Goetjen Eijssens (Baflo & Rasquert, later Warffum) 1805-na 1811; Cornelsien Ellens 1788-1789; Boele Elties 1773; Ellegjen Emmens (v) 1734-1739; Albert Engberts 1751-1761†; Evert Evers (van Fransum) (v) 1733-1752†; vaandrig Folkers (v) 1737-1740; Ebeltje Froon 1795-1797†; Hindrick Frijns 1730; Clara Geerts 1741-1742; Meggelina Tijmens de Graaf 1793-1794†; Johannes Christoffer Gravenhorst 1804-na 1811; korporaal Karel Willem Grebe 1780; Margaretha Groenenbergh 1755†; Jan Eilderts Haack 1709-1710; Claas Hajes (Hoogezand) 1750-1751, 1753-1768†; B. Hanzens 1803†; Hindrikjen Harms (v) 1754-1755; Hotze Harms 1808-1809†; Roelf Harms vrouw (Hornhuizen) 1802-1803; Jantje Harsema (vrouw van J. Fielstra) 1809†; Margreta Hartken 1753-1761†; Isaak Hartoch 1803-1804; Berend Hartwijk 1751; Antje Haselhoff 1795; Jan Heerkes (Opwierde) 1788; Pouwel Heerholt 1702-1713†; Johannes van der Heide 1730-1732; Jan Heims (Bedum) 1780, 1782†; Hindrik Overbeek Hekket 1789; P. Helmolts weduwe 1737†; havenmeester Helperi weduwe (v) 1754-1755; Willem van der Horne (soldaat) 1774-1782†; Feitze Hylkes (Kalkwijk) (v) 1763-1766†; Annegjen Hindrix (vrouw van Jan Wieringa) (v) 1735-1736; Hidde Hindrix (Westerlee) 1740-1741; Jantien Hindrix (Hoogezand) 1738-1740†; Margjen Hindrix 1737-1738; Melle Hindriks 1733; Niesjen Hindriks 1784-1789†; Roelfje Hindriks (Gasteren) 1788-1792; Elizabeth van Hinten 1783-1797†; Willem Hommes 1792-1795 [eerst conventueel in Heilige Geest Gasthuis]; Cijriacus Hoorn (v) 1733; Jan ter Horst weduwe 1728-1729 en 1733; Bruino Houtuin 1747; Willemina Huizing 1789-1791†; Jantje Huisjemaaker 1781†; Pieter Jacobs 1801, 1805; Annegien Jans (weduwe van de stadsglasemaker Haijcke ter ...) 1725; Berentje Jans (Zuidlaren) 1791†; Daniel Jans 1747-1754†; Derk Jans (Veendam) 1809†; Enne Jans (Menkeweer) 1786-1787; Esse Jans (Garsthuizen) 1786; Fenne Jans (Vries) 1783-na 1811; Geesjen Jans 1743-1749†; Grietien Jans 1706-1707; Harmannus Jans (RK Den Hoorn) 1810-1811; Harmtijn Jans (Vries) 1809-na 1811; Hilke Jans (v) 1735-1746†; Johanna Jans 1757-1759†; Klaas Jans (zoon van Jan Nicolaas) 1793-1803; Cornelis Jans 1793-1794; Jannes Jansing 1777-1778; Berend Jochums weduwe 1783-1789†; Kars Karsens 1713†; vrouw van J. Ketelaar 1738-1775†; Anna Keur 1787†; Elsjen Claasens 1733-1736† [in vrouw Fransens gasthuis]; Hinderkje Klaasen 1790-1792; Berend Hindriks Kleins weduwe 1747-1748; Remke Koopmans 1809-1811†; Jochum Cornelis (Grijpskerk) 1779; Berend Cramers vrouw (v) 1737; Albert Crans vrouw (1724-1731); Joghum Krook 1750; Janneke Cuen 1718; Willem Kuik (Beilen) 1790-1807†; Mareja Kuite 1796; Geert Lammers 1796-1798†; Ignatius Lasthuis 1758; N. Lenoir/Leonair 1799-1801; Folkert Lich 1801; Jantje Luinge 1783-1785; Zeijentien Luitens 1786-1787; Ellegjen Lucas (Westerbroek) 1779-1785†; vrouw van Roeleff Lukas 1796†; Aaltjen Luttels 1786-1789, 1790-1792; Anna Martijn 1735; Ebeltien Meinders 1771-1776; Maria Meints 1741 en 1745-1750; Fenne Jans Melkmans (Vries) 1783-na 1811; Jan Menders 1797; Siert Mennes (Zuurdijk) 1786-1802†;

Tonnis Mennes (Hornhuizen) 1797-1800†; Geesien Mensens (weduwe Jan van Houten) 1732; Pieter Mulder 1801; Sijlvanus Mulder (v) 1774-1775; de huisvrouw van Jan Muller (v) 1753, 1755, 1757; Mindelt Niehoff 1791-1801†; vrouw van H. Niemeijer (v) 1737-1738; Wendelina Niemeijer 1811; vrouw van Jan Daniel Nienhuis (v) 1795; vrouw van Hindrik Niesen 1806-1809†; M. Nieuwkircher 1797†; Anne Nijcolaas 1730-1733; L. Olfers 1801; Petertje (Kropswolde) 1797-1807; Jacob Pijlmel 1788-1789†; Gepke Pieters (Ten Boer) 1779-1781†; Hindrik Pieters 1725; Hinderkje Pieters 1793; Niesien Pieters 1732-1735; Wolter Pieters (zoon van Annegien Pieters) 1733; juffer Polman 1727; Tjakke Podt (Winschoten) 1738; Swaantje Prang 1791-1796†; Daniel Jans Prins 1747-1754†; Adam Ras 1770-1779; Anna Reinders 1703, 1706, 1710-1714; Sijber Reints 1770-1774; Aleida Sibilla Rekke (v) 1742†; Jan Remmers 1799†; Geesien Roeloffs 1731-1734; Grietje Roelefs 1731-1732 [eerder conventuale in Armhuis Zittend Convent]; Lijsabeth Roelfs 1763-1767†; sergeant Rolincourt weduwe (v) 1755-1764†; Abraham Roos 1746-1747; Hinderikus Rozet 1808; Anna Rosink (v) 1741-1742; Lupke de Ruiter 1787-1788; Roelf Runemans vrouw 1746; Jan Salder (Helpman, × Hillegien Gerrits) 1810-1811; Roelfje Salomons 1804-na 1811; Jan Schatens 1763-1765; Cornelis Scheffer 1782; weduwe Schmaal 1774-1776; Gerrit Scholtens 1765; Harmannus Schottelaar 1791; Grietje Schraders 1793†; weduwe Schultens dochter 1778-1779†; Hero Schuirman 1787-1794†; Jan Sijders 1748; Hindericus Silvius (Bierum) 1804; Jurrien Simons (Winsum) 1709; Pieter Sjabbens 1811; vrouw van Quintinus Smeding 1740-1774†; Antoon Somers 1741-1742; Derk van Stavoren 1736†; vrouw van collector J. Suidema (Winschoten) 1792†; Geertruid Ties (Gasselternijveen, weduwe Geert Bloemberg) 1790-na 1811; Meggelina Tijmens 1793-1794†; Jochum Tinga 1788; Johannes Tipkens 1796-na 1811; Jan Dominicus Trijp (v) 1756-1758; Marieke Udink 1770-1777†; Isak Viala 1745; Anna Catharina Viehoven (vrouw van Johan Adam Ellenberger) 1799-1800; Trijntje Vos (weduwe Jurrien Dinkla) 1758-1760†; Urbanus Vos 1749, 1756, 1757; Karel August van der Wal 1799†; H. Warendorp (v) 1798-1801; Johanna Geertruijda Wassenborg 1723-1732; olderman Wassenborgs vrouw (v) 1734-1736; Jacobus Westerborgh 1786†; Roelf Wiardi 1760†; Frouke Wierts 1800-1801, 1803; Geertje Wierts (Baflo) 1778; Frikke Wijndels 1787; Margien Wilkens 1808-1809; Geert Willems (Middelbert) 1737-1738; Geert Willems vrouw 1801; Roelf Winsing 1776; Christina Winters 1707; Anna Catharina Wolters 1787; Pieter Wolthers huisvrouw 1780-1784;

En als extraatje de in het 'Dulhuis' van de 17e eeuw vermelde personen (allen in Geertruids Gasthuis).

Harmen Alberts leestemaker 1632-1737†; Hans Barnevliet 1659-1670; Maria Geerts 1667-1673; Hindrick 1671-1673; Bouwe Hindrix 1634-1638; Luint Hindricx 1637-1639; Trijne Hindricks 1638-1669; Cornelis Ickens 1653-1657; Gerrit Claasen 1665-1666; Lucas Clasen 1660-1662; Madame 1652; Coop Tiassens 1638-1639; Trijne wannemakers 1634-1644†;

Verslag lezing: Archieven in Gdansk (Danzig): Op zoek naar Nederlanders rond de Oostzee

Door Tonko Ufkes

Met behulp van uitgedeelde kopieën werd archiefmateriaal toegelicht dat van belang kan zijn voor het vinden van informatie over Nederlanders in de Baltische havensteden. Vanwege eigen onderzoek kwamen de voorbeelden veelal uit de 17e eeuw en uit het archief van Danzig en soms dat van Stockholm. Materiaal uit andere Oostzeesteden of uit een andere periode zal echter niet eens zoveel afwijken.

Zoeken in Nederland

Behalve de voor de hand liggende bronnen is voor de scheepvaartgeschiedenis het Amsterdamse Gemeentearchief een belangrijke vindplaats. In het notarieel archief zitten bevrachtingcontracten en zaken rond de lading, opge maakt door getuigen. Informatie is zo te vinden over de schipper, scheepsnaam en bemanning. (Vanuit Amsterdam vertrokken de handelsschepen naar de Oostzee, vandaar ook gegevens omtrent reders, kooplieden en zeevaarders.)

In het Algemeen Rijks Archief in Den Haag worden de liassen bij de resoluties van de Staten-Generaal bewaard. Er zijn bv. Deense, Zweedse en Poolse liassen en deze bevatten de officiële correspondentie met de ambassadeurs. Zij vertellen over het leven rond hun standplaats, de Nederlandse gemeenschap, binnenkomende schepen enz.

Het Sonttol

Schepen varende door de Sont (het water tussen Denemarken en Zweden) betaalden een tolgeld en deze registers geven veel informatie en zijn over een lange tijd bewaard gebleven. Ze zijn statistisch bewerkt en uitgegeven door N. Bang en deze boeken zijn o.a. in de Universiteits Bibliotheek. De originele registers liggen verfilmd in Amsterdam op het Nederlands Economisch Historisch Instituut / Instituut voor Sociale Geschiedenis. Juist omdat de registers zo uitvoerig zijn is het zeer moeizaam om bijvoorbeeld één schipper uit te zoeken. (De taal is Deens.)

Havengeldregisters

In- en uitvarende schepen werden normaal gesproken genoteerd en deze havengeldregisters kunnen dan ook informatie bevatten omtrent de vracht, schippers- en scheepsnaam, scheepsgrootte enz. Juist op Danzig voeren veel schippers afkomstig van de Waddeneilanden; deze mannen werden keer op keer geregistreerd. Van veel Baltische steden zijn havengeldregisters bewaard gebleven, vaak te vinden in het stadsarchief aldaar of bv. in Stockholm. Makkelijker toegankelijk is het galjootregister van Amsterdam in het Gemeentearchief aldaar; dit register begint echter pas in de 18e eeuw.

Burgerboeken

Het burgerrecht van een stad was meestal nodig bij het uitoefenen van een bepaald beroep, bv. handelaar of schipper. Dit gold zowel in Nederland als in

veel Oostzeesteden. Uit de burgerboeken van Danzig, Stockholm en Reval blijkt dat juist tijdens de Negenjarige Oorlog (1689-1697) vele Nederlandse schippers ingeschreven werden. Uiteraard kunnen ook uit bv. belastinggegevens, kerkboeken etc. geëmigreerde Nederlanders gehaald worden.

Notariszaken

In Baltische archieven zitten zaken vergelijkbaar met de Amsterdamse notarisakten. In Danzig werden contracten en zaken rond de lading behandeld door de 'President' of de 'Vice-President'. Ook in de officiële briefwisselingen kunnen interessante gegevens zitten.

Afsluitend

Zoeken in een buitenlands archief is vaak zoeken naar de bekende speld in de hooiberg: de taal is Duits, Deens, Zweeds of nog erger; archiefpersoneel is niet gewend aan genealogen enz. Probeer altijd eerst in Nederland zoveel mogelijk te vinden, daarna een in het Duits of Engels gestelde brief sturen met slechts één concrete vraag. Tijdens de lezing heb ik de titels gegeven van een tweetal door mij geschreven artikelen, omdat veel van het toen gepresenteerde daar op de een of andere manier wel in verwerkt is.

De redders van de Martinitoren

door W.G. Doornbos

Menig stadjer zal het nog vaak aan zijn kinderen en (achter)kleinkinderen hebben verteld: het verhaal van de brand van 8 maart 1822 tengevolge van een blikseminslag. Een ramp die de Martinitoren bijna noodlottig werd.

Dit was overigens niet de eerste keer (of zelfs de laatste keer) dat de weergoden de Groningse kerk niet welgezind waren. Naast de vermelde blikseminslag heeft moedertje natuur menigmaal met hemelvuur in de vorm van bliksemschichten de toren belaagd. Soms met meer, soms met minder succes. Voor een overzicht van deze en andere rampen die de toren in de afgelopen eeuwen hebben bedreigd verwijs ik naar het artikel van G.A. Stratingh, *De Martini kerk en toren* (te vinden in de **Groninger Volksalmanak** van het jaar 1844).

Wij keren nu terug naar het jaar 1822. Wat gebeurde er toen? Uit de *Groninger Courant* van dat jaar komen wij het volgende te weten. (1) Die nacht om 3.45 - de krant noemt het al ochtend - raast er een uit het noordwesten waaiende orkaan over de stad, vergezeld van onweer, waaruit een bliksemschicht aan de noordzijde het bovenste gedeelte van de pijnappel (2) treft. Met als gevolg: brand. Door het geloei van de storm duurt het geruime tijd voordat de burgerij, door het brandalarm gealarmeerd, ter plekke is. Aarzelend beklimmen de eersten de toren, kort daarna gevolgd door anderen. Alzo wordt er een rij gevormd waarlangs de emmers met water uit een nabijgelegen put

worden doorgegeven.

Tijdens deze blusactie valt, mede door de rukwinden, de makelaar (3) (een deel van de pijnappel) naar beneden, dwars door alle verdiepingen van de daarnaast gelegen hoofdwacht, aldaar een gat slaande in de stenen vloer van 'een halve el diep'. De vallende stukken worden twee mannen fataal: *P.R. van Wartum*, directeur van politie en eerste substituut-officier van de rechtbank, en *Geert Bontekoe*. Beiden raken dodelijk gewond, de schoenmaker *Johannes Kraus* wordt zwaargewond.

Omdat ik heldhaftige woorden tekort kom voor de mannen die boven in de toren het vuur te lijf gaan, citeer ik het gedeelte waarin de toenmalige journalist de stoutmoedige daden van deze stadgers beschrijft: 'De eersten, die tot onder den pijnappel klommen, waren den kloksteller van St. Martini toren *J. Woltjer*, *Johannes Dam* en *Casper Boelens*; dezen hielden zich bezig met de brand te blussen, die daar reeds begon te woeden, doch waren, uit vrees voor het gesmolten lood, hetwelk door de reten van het luik viel, terug gehouden om tot in den pijnappel, de eigenlijke plaats van de brand, door te dringen. Doch toen verschenen de heren *R. de Sitter*, kapitein der mariniers, alhier met verlof en *H. van der Wijck*, student aan de Hoogeschool, met *Frederik de Weerd* en *Eggo Velthuis*, waarvan de eerstgenoemde, na het hoofd met een natgemaakte lederen muts te hebben bedekt, terstond het luik opende en zich in den pijnappel begaf, klimmende met de grootste stoutmoedigheid tot boven op de daar zijnde kruisgebinten, alwaar hem het water werd toegelengd, door de meesten der genoemde personen, die hem waren gevolgd, onder welken *Frederik de Weerd* met onderscheiding dient genoemd te worden, uit hoofde van zijnen volstandigen ijver. Na het neerstorten van den makelaar beklom *H. Pieter Orsel* ook de kruisgebinten, en bragt daardoor veel toe tot de voltooiing der blussching, wordende daarin beurtelings geholpen door de nagenoemde personen: *W. Westerhuis*, fungerende directeur der brandblussching, bij absentie van den directeur, *J. Portman*, opzigter der spuit no. 4, *Jan Gosens Kampinga*, *Willem Heikes Groeneveld*, *Willem Akkerman*, *Hendrik Hodses Havinga*, *Jan Visscher* en *Willem Maria Balli*, hebbende zich voorts ook bijzonder gekweten: *Pieter Koerts*, *Jan Nevels*, in dienst bij de 8ste afdeling infanterie en *Klaas Gerrits*, alsmede vele andere personen, waarvan de namen niet tot ons zijn gekomen.'

Anderhalve maand later, op 22 april, worden de helden door het stadsbestuur gelauwerd. In het krantenartikel is sprake van een beloning en een uitreiking van getuigschriften.(4) Deze worden aan de volgende personen toebedeeld:

Rudolf de Sitter, ridder van de orde van den Nederlandsche Leeuw, kapitein bij de mariniers; *Fredrik de Weerd*, huisknecht; *Eggo Velthuis*, verwer; *Jan Gosens Kampinga*, molendekker; *Jan Woltjer*, kloksteller van Martini toren; *Casper Boelens*, timmerman en geadsisteerde bij de spuit op Martini toren; *Johannes Dam*, huisknecht; jonkheer *Haro van der Wijck*, student aan de hooge school alhier; aan *Aart Westerhuis*, kastelein, gefungeerd hebbende als directeur der brandblussching, bij afwezigheid van denzelfden; *Jan Portman*, timmerman en opzigter der spuit no. 4; *Willem Haikes Groeneveld*, koopmans-bediende; *Harm Pieters Orsel*, sjouwer; *Teunis Hansens Bouwkamp*, timmerman en geadsigneerde bij de spuit no. 1; *Willem Akkerman*, letterzetter; *Heine Hommes de Groot*, kasteleinsknecht; *Hindrik Hodzes Havinga*, schoenmaker; *Jan Visser*, koperslagersknecht; *Willem*

Maria Balli, schoorsteenveger; *Pieter Koerts*, timmerman; *Klaas Gerrits*, schippersknecht; *Jan Nevels*, soldaat bij de 8ste afdeling infanterie; *Franciscus Dagelet*, ondermeester; *Gelte Hindriks*, wees in het burgerweeshuis; *Jan Tjakkes*, oud 14 jaren; *Tjaart Siegers*, 13 jaren; *Hindrik Hindriks*, wees in het groene weeshuis; *Pieter Spier*, kasteleinsknecht, *Antoni Carel Pagani*, bediende in een droogistwinkel.

Menige nakomeling van deze helden kan (alsnog) trots zijn op de daden van zijn voorouder. Overigens - nieuwsgierig als ik ben - vraag ik me af: zijn er nog getuigschriften bewaard gebleven? Mogelijk dat één hiervan als afbeelding in een volgende HuppelDePup kan worden opgenomen.

Is dit nu alles wat ter nagedachtenis aan deze brand te vinden is? Het antwoord hierop is neen! Al tien dagen na de noodlottige brand was er een boek te koop, uitgegeven door de boekverkoper A. Hazelhoff (5), getiteld: *Ontboezeming, bij gelegenheid van den torenbrand te Groningen, in den nanacht en morgen van den 8 van lentemaand 1822, en de daar door ontstane Ongelukken*, geschreven door T. RAVE, Hz., en te koop voor 5½ stuiver (6). Als rechtgeaard Gruoninganaverzamelaar is het mij tot nu toe nog niet gelukt dit boekje te bemachtigen; heeft één van de lezers misschien een exemplaar in de aanbieding?

- 1 *Groninger Courant*, nr. 55, 12 maart 1822. Raadpleegbaar op de *Groninger Archieven*.
- 2 Een siermotief in de vorm van een holle bol die zich onder de torenhaan en torenkruis bevindt. Zie voor een tekening: E.J. Haslinghuis en H. Janse, *Verklarend woordenboek bouwkundige termen* (Leiden 1997). De Groningse is blijkbaar zeer groot uitgevallen.
- 3 Volgens de krant een pilaar die midden uit de pijnappel naar boven gaat.
- 4 *Provinciale Groninger Courant*, nr. 35, 30 april 1822.
- 5 *Albert Hazelhoff* (1782-1849). Vanaf ca. 1806 actief als uitgever en boekverkoper (sinds 1810 in de stad Groningen). Zie: A. Hazelhoff en J.H.A. Hazelhoff, *Kroniek van het geslacht Haselhoff, beschrijving van acht eeuwen familiegeschiedenis* (Wedde 1992), blz. 221-223.
- 6 *Groninger Courant*, nr. 23, 19 maart 1822, later nog weer herhaald in de *Groninger Courant*, nr. 24, 22 maart 1822.

NIEUWE ADVERTENTIE

BOEKHANDEL GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53

9712 HC Groningen

Email: gwalter@noord.bart.nl

Tel 050-312 25 23

Fax 050-318 66 30

De specialist in het Noorden voor Groningana

Dertig kinderen!

door Frans Sluiman, Tolbert

Ik was op zoek naar een verhaal in het lidmatenregister van Hornhuizen over een slippertje van de dominee, toen ik de volgende tekst in het doopboek las:

'Den 3 july Renje te Hornhuizen, dogtertje van Pieter Reuwer(t)s en Aaltje Louwers Egtelieden aldaar, zijnde dit het dertigste kind van dien man bij 4 vrouwen verwekt, zeggen het 30ste kind.'

Dit was reden genoeg om deze voorganger van Clinton te laten voor wat ie was en op zoek te gaan naar de dertig kinderen van Pieter Reeuwerts.

Bron voor de hier gepresenteerde gegevens met betrekking tot Pieter Reeuwerts en zijn dertig kinderen zijn de DTB-boeken van Hornhuizen en Kloosterburen, Vierhuizen en Eenrum.

Pieter Reeuwer(t)s, ged. Hornhuizen 3-2-1732, overl. aldaar 1805, 73 jaar oud, zoon van Rieuwert Ockes en Jantijn Jans. In het lidmatenregister van Hornhuizen staat aangegeven dat Pieter in 1805 is overleden.

Hij is getrouwd (1) in Hornhuizen 15-3-1754 met **Vrouke Jans**, ged. in Hornhuizen 19-8-1731, dochter van Jan Jacobs en Trijnje Jans.

Kinderen uit dit huwelijk gedoopt te Hornhuizen:

1. **Rieuwert** 11-2-1755; 2. **Rieuwert** 23-3-1756, overl. aldaar 7-6-1808, 52 jaar oud.

Hij is getrouwd (2) in Hornhuizen tussen februari en november 1761 met **Etje Jans**, ged. Vierhuizen 27-2-1738, dochter van Jan Alberts en Swaantje Rengers. In het trouwboek is de huwelijksdatum niet genoteerd. De periode is afgeleid uit de huwelijken voor en na dit huwelijk, waarvan wel data zijn genoteerd.

Kind uit dit huwelijk:

3. **Jan** ged. Hornhuizen 29-11-1762.

Hij is getrouwd (3) in Hornhuizen 17-8-1766 met **Anje Klaassen**, ged. Eenrum 22-10-1740, dochter van Claas Gerrits en Grietje Jacobs.

Kinderen uit dit huwelijk gedoopt te Hornhuizen:

4. **Jantje** 31-5-1767; 5. **Claas** 2-7-1769; 6. **Grietje** 5-5-1771; 7. **Jacob** 14-3-1773; 8. **Gerrijt** 30-4-1775; 9. **Pieter Reeuwerts** 14-9-1777; 10. **Grietje** 24-10-1779; 11. **Johannes** 19-10-1783.

Hij is getrouwd (4) in Kloosterburen 9-9-1787 met **Aaltje Laurens**, afkomstig uit Beetsterzwaag, dochter van Laurens Theunis en N.N..

Kinderen uit dit huwelijk gedoopt te Hornhuizen:

12. **Martjen** 4-11-1787; 13. **Trijntje** 21-6-1789; 14. **Antje** 5-9-1790; 15. **Tonnijs** geb./ged. 24-7/5-8-1792; 16. **Louwe** geb./ged. 3/15-9-1793; 17. **Laurens** geb./ged. 5-6/14-7-1795; 18. **Laurens** geb./ged. 23-8/4-9-1796; 19. **Remdt** 4-8-1799; 20. **Renje** 3-7-1803.

Van de dertig kinderen zijn er waarschijnlijk "maar" twintig levend ter wereld gekomen. Het blijft een hele prestatie. Hoe het de kinderen van Pieter verder is gegaan is mij niet bekend, maar misschien zijn er onder de lezers nog nakomelingen van Pieter Reeuwerts.

In memoriam Dr. W.J. Formsma

door J. Meinema (bewerkt door Thijs IJzerman)

In de nacht van 19 op 20 maart overleed op 86-jarige leeftijd in zijn woonplaats Groningen Dr. W.J. Formsma, oud-rijksarchivaris in Groningen. Wiebe Jannes Formsma werd geboren op 25 februari 1903 te Grijpskerk als jongste in een gezin van acht kinderen. Hij studeerde geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen en na zijn kandidaatsexamen geschiedenis en aardrijkskunde aan de Universiteit van Amsterdam. Hij promoveerde in 1930 te Amsterdam op het proefschrift "De Ommelander strijd voor de vrijheid", waarna in 1951 volgde "De wording van de Groninger gemeenten".

Na zijn studie was Formsma een korte tijd leraar in Gouda. Het leraarschap bevredigde hem niet en hij koos voor een loopbaan in het archiefwezen. Hij werkte in Zwolle en 's-Hertogenbosch en werd in 1946 benoemd tot rijksarchivaris in Groningen, welke functie hij bekleedde tot aan zijn pensionering in 1968. Na zijn pensionering veranderde er in het dagelijks leven voor Formsma in zoverre weinig dat hij vrijwel iedere dag in het rijksarchief te vinden was. De periode dat Formsma archivaris was, was in een tijd dat een archivaris vrijwel de hele tijd "in zijn vak" bezig was en er nog geen eisen gesteld werden aan het managerschap. Zodoende kon hij die archieven ordenen en beschrijven die de ruggengraat vormden van de archieven van het rijksarchief, nl. de archieven van Stad en Lande, de archieven van het Ommelander bestuur, de archieven van de Gewestelijke Besturen en die van de Hoge Justitiële Kamer. Ieder die met deze archieven te maken heeft of heeft gehad, zal onder de indruk komen van het indrukwekkende aantal stukken in vaak moeilijk handschrift dat hij heeft moeten bestuderen en combineren voor de betreffende inventaris gereed was. De inleidingen van deze inventarissen geven in kort bestek een helder overzicht van de Groninger bestuursinstellingen. Deze inventarissen zijn voor de gebruiker van onschatbare betekenis.

Formsma was jarenlang bestuurslid en voorzitter van de Vereniging van Archivarissen in Nederland (nu de K.V.A.N. en de Cultuur-historische Vereniging Stad en Lande). Ook was hij jarenlang mederedacteur van de Groninger Volksalmanak, waarin hij talloze artikelen publiceerde. In de Rijksgeschiedkundige publicatiën (nr. 111) verscheen van zijn hand, samen met R. van Royen "Diarium van Egbert Alting, 1553-1594". Op 83-jarige leeftijd liet hij nog het licht zien "Grijpskerk, de geschiedenis van een Groninger gemeente", zijn geboorteplaats. Van de "Historie van Groningen" was hij redacteur en medeauteur.

Behalve een groot geleerde was Formsma ook een fervent sportsman. Hij reed tweemaal de Elfstedentocht en tenniste tot hij ruim tachtig was. Het is triets dat de laatste jaren van zijn leven zo moeilijk voor hem waren. Nadat zijn gezichtsvermogen steeds verder achteruit ging en hij bij operaties geen baat vond, werd hij tenslotte volslagen blind. Zijn geliefde studies kon hij niet meer voortzetten. Dinsdag 23 maart is Formsma in besloten kring gecremeerd. Twee oud-medewerkers hebben de plechtigheid bijgewoond.

Groninger Archieven, Cascadeplein 4, Groningen, tel.: 050-5992000

1. *Inrichting studiezaal*

De nummering van de tafels en kasten in de studiezaal is aangepast. De vorige nummering was onduidelijk en leverde veel verwarring op bij het aanvragen en bezorgen van stukken.

Nu wordt gewerkt aan een plan, om ook de plaatsing van het materiaal in de kasten te verbeteren.

2. *Huwelijksakten en huwelijksbijlagen*

De tienjarige tafels op de huwelijken in de periode 1913-1922 staan nu in kopievorm in de studiezaal (kast 44).

De films van de huwelijksakten en huwelijksbijlagen uit die periode zijn gereed; binnenkort worden er voor de studiezaal gebruiksexemplaren gemaakt. Tot die tijd kunnen deze stukken nog in origineel worden aangevraagd.

Van de huwelijksbijlagen van Groningen, Hoogkerk en Noorddijk over de periode 1843-1882 staan nu films in de studiezaal. Fiches van de bijlagen uit de periode 1883-1922 zijn in voorbereiding. Stukken uit de periode 1811-1842 moeten nog langer in origineel worden aangevraagd.

3. *Bevolkingsregisters*

Samen met het Centraal bureau voor Genealogie wilden wij proberen eind 1998 fiches van alle bevolkingsregisters van gemeenten in de provincie beschikbaar te hebben. Helaas is dat door technische problemen rond de films niet gelukt. Het is nog onduidelijk, wanneer de nog ontbrekende fiches beschikbaar komen.

4. *Extra sluitingen*

Op de volgende tijden zijn de Groninger Archieven gesloten (in afwijking van de normale openingstijden): donderdag 13 mei (Hemelvaartsdag), vrijdag 14 mei, zaterdag 15 mei

5. *Nieuwe versie Archeion*

Momenteel wordt in alle rijksarchieven gewerkt aan de invoering van een nieuwe versie van Archeion. Deze versie werkt onder Windows en ziet er dan ook anders uit. Voor het aanvragen van stukken is de werking niet gewijzigd. Wel is geprobeerd alles duidelijker te formuleren en te presenteren. De Groninger Archieven starten eind april met deze versie. Daarna komt er naar verwachting op korte termijn ook een mogelijkheid via de computer te zoeken in het archievenoverzicht.

6. *Klappers door vrijwilligers*

Al enige jaren geleden hebben tien vrijwilligers gewerkt aan een klapper op de huwelijken 1903-1912. Deze is nu door ons afgerond en samengevoegd met de bestaande klapper over de periode 1843-1902. In onze studiezaal vindt u nu dus één grote klapper op alle huwelijken in de provincie Groningen over de periode 1843-1912. Zonder die vrijwilligers was het nooit gelukt u dit resultaat aan te bieden. Toch heeft het medewerkers van de dienst nog bijna twee weken gekost alle bestanden samen te voegen, te uniformeren en een nieuwe print te maken. Tegelijk zijn alle in de vorige klapper geconstateerde fouten verbeterd.

Ook tijdens en na de verhuizing hebben verschillende bezoekers op eigen initiatief aan-

geboden delen van het oud-rechterlijk archief te klapperen. De bestanden zullen binnenkort worden geprint en in de studiezaal geplaatst. Later zal bekeken worden of het mogelijk is, deze in de toekomst ook tot één klapper samen te voegen, maar eigenlijk kan dat alleen als iedereen op dezelfde manier werkt.

Voorlopig gaan de Groninger Archieven nu werken aan haar aandeel in het GenLias-project: een landelijke toegang op alle huwelijken uit de periode 1811-1922, die in de studiezaal én via Internet beschikbaar komt.

Vier tijdelijke medewerkers zijn al begonnen, maar ook dit werk kan alleen worden voltooid met medewerking van vrijwilligers. De archieven bieden dan de begeleiding en de afronding. Wij zoeken daarvoor allereerst vrijwilligers, die in ons gebouw willen werken: er komt binnenkort een nieuwe werkruimte voor twaalf (vrijwillige) medewerkers gereed. Mensen, die belangstelling hebben om mee te werken aan dit voor alle onderzoekers waardevolle project, nodigen wij uit in de loop van mei contact op te nemen met de heren E. Schut of C. Tromp, projectleiders Genlias bij de Groninger Archieven. Tegen die tijd zullen wij ook via de media zeker aandacht voor deze grote onderneming vragen.

RijksArchief Drenthe, Brink 4, 9401 HS Assen, tel. 0592-313523

1. *GenLias*

Inmiddels is ruim 60% van de in totaal 300.000 overlijdensakten ingetypt. De gegevens van de gemeenten Anloo, Assen, Diever, Eelde en Gasselte zijn helemaal klaar en zijn – voorlopig alleen op het Rijksarchief Drenthe – te raadplegen.

2. *Inventariseren foto's*

De in tal van voornamelijk particuliere archieven en archiefjes aanwezige foto's worden geïnventariseerd. Na selectie en beschrijving zullen de foto's worden gedigitaliseerd, waardoor ze voor een breed publiek toegankelijk worden.

~ ADVERTENTIES

BOEKHANDEL

van der LAAN & POSTMA

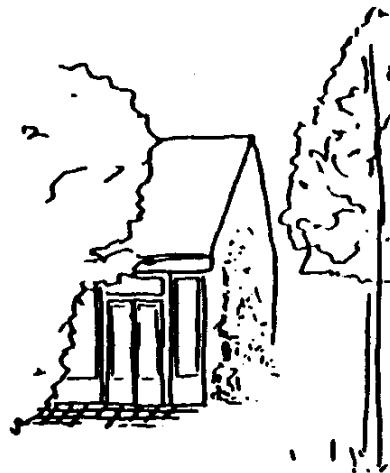
VALGE 3, 9965 PD LEENS, (0595) 571992

Nieuwe boeken en antiquariaat
Verzending door heel Nederland

Te huur:

**Luxe vakantiewoning te Een.
Gunstig gelegen tussen de archieven
van Assen, Groningen en Leeuwarden.
Vanaf f 250,- per week.**

**Fam. J. Hofman,
☎ 0594 - 503 926 (niet op zondag)**

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Onder redactie van Eilko van der Laan

De kerk te Hornhuizen. Geschiedenis en restauratie 1989 tot 1997.

Uitg. Holstein – Team 4 Restauratie Architecten.

ISBN 9080290038, 48 pagina's, geïllustreerd met 35 afb., f 17,50

Hoofdstukken van respectievelijk P. Kooi, J. van der Hoeve, R. Wobbes, R. Alma en K. Holstein, voorwoord van J.J. Kuiper

In beknopte beschrijvingen worden hier de geschiedenis van het landschap, de bouwgeschiedenis, de veranderingen aan de kerk en de recente restauratie verteld. De uitgever bracht al eerder het boekje 'De kerk te Noorddijk' uit, als afsluiting van eveneens een restauratie.

Het verhaal van Groningen. Jan de Vries.

Uitg. Regio-Projekt, ISBN 905028096x, veel illustraties, 264 pagina's, f 39,95

Dit boek is een prachtig overzicht geworden van de geschiedenis van Groningen. In een zevental hoofdstukken worden het ontstaan en de historie van onze provincie verhaald. Niet alleen de 'gewone' feiten als veldslagen, belegeringen en daden van belangrijke personages worden vermeld, maar ook bijvoorbeeld de rijkdommen van de provincie, het culturele leven, het onderwijs en de religieuze, politieke en bestuurlijke historie. In aparte kaders wordt dieper ingegaan op bepaalde gebeurtenissen, personen en opmerkelijke zaken. Een ideaal boek als achtergrond voor de onderzoeker van Groninger geslachten.

Wie gaat er mee naar Nordhorn (Dld) ?

Op zaterdag 4 september a.s. wordt in Nordhorn(Dld) een 'Genealogische Ahnenbörse' gehouden in het Ev.ref. Gemeindehaus "Am Markt" 1, Lingener Straße, Nordhorn. Men kan er terecht vanaf 10.00 uur tot 16.00 uur en de entree is vrij. De dag wordt georganiseerd door "der Arbeitskreis Familienforschung der Emsländischen Landschaft". Deelnemers zijn (o.a.): Arbeitskreis der Familienvorschung aus dem Grafschaft Bentheim, dem Emsland-, Oldenburger- und Osnabrücker Land, Rheine, Borken und Vreden. Ook is er deelname uit Nederland. Ook te verkrijgen computersoftware etc.

Aangezien er tot in de 19^e eeuw nog regelmatig leden van Duitse families zich in Groningen vestigden (meestal vanwege een huwelijk) of andersom, is het misschien een idee om gezamenlijk deze manifestatie te bezoeken, zoals we ook al diverse keren met een groep naar Naarden geweest zijn. Geïnteresseerden kunnen zich opgeven bij Thijs IJzerman, telefoonnr. zie achterkaft.

Kopij voor de volgende HuppelDePup o.u.b. inturen uiterlijk half juli 1999

Favoriete voorouder: Kuiper of de Roos ?

Door Antonia Veldhuis

Mijn oma van moederskant, waarnaar ik vernoemd ben, was een "onecht" kind, wat haar (toen al volwassen) kinderen vreemd genoeg pas hoorden bij haar overlijden. Ik had het al heel snel ontdekt toen ik de geboorteakte opzocht. Het staat er gewoon in: Natuurlijke dochter van Pietertje Kuiper. Ze noemt het meisje Antonia, een naam die niet in de familie voorkomt. De band met de familie is vrij goed, ze krijgt het kind (Stroobos 24-7-1880) zelfs aan boord van het schip van haar ouders Jan en Martha Kuiper-Keun. Hoewel het vernoemen in die tijd vrij strak is - een eerste meisje wordt in de regel naar de moeder van de vrouw genoemd - vernoemde Pietertje geen van haar ouders, een geval waarvoor ik op dat moment

geen verklaring had. Door diverse Heerliens te bellen en te vragen naar nakomelingen van Pietertje Kuiper en Onno Heerlien (de man waar Pietertje later mee trouwde) vond ik een halfnicht van mijn moeder. Die kwam met het verhaal dat bij hun in de familie het gerucht ging dat de moeder van mijn oma (opoe noemde zij haar steeds) een kind had van haar baas. Of Pietertje het ooit aan een van haar kinderen heeft verteld wist ze niet. Dat Antonia een voorkind was, was bij hùn algemeen bekend. Ze was eigenlijk wat verbaasd dat wij nergens van wisten. Ze vertelde dat ze vroeger regelmatig langs het huis van de baas van opoe Pietertje liepen en dat het een mooi huis was met een hoge trap. Voor ons was het allemaal nieuw. Een paar weken later hoorde ik van de (Groninger?) gewoonte om, in geval van niet kunnen trouwen, het buitenechtelijke kind te vernoemen naar de "dader/vader". Via bevolkingsbladen van de gemeente vond ik dat haar baas bakker Anton de Roos was en dat het gezin in de Jacobijnerstraat op nummer 46 woonde. Voilà! Een keihard bewijs dat hij de vader van Antonia is heb ik dus nog niet, maar het komt er wel heel dicht bij. Toch hoop ik nog eens een doopinschrijving te vinden waar bijgeschreven staat dat Pietertje zegt dat de vader van haar gedoopte dochtertje Anton de Roos is. Of dat ik iemand tegenkom uit de familie van de vermoedelijke vader die het verhaal van de andere kant kent.

[Foto: Antonia Kuiper].

| Ik vond ze toevallig. Hoe vindt u ze ?

Joseph Köhler, geb. naar zijn zeggen van Praag, noemt zich Johannes Josefus Koloredo, gedeserteerd uit de pruisische dienst, gewoond hebbende te Pekela en Wedde met vrouw en kinderen. Is nu een zwervend leven aan het leiden met Talle (?) Hindriks. Hij zal buiten de grenzen worden gezet. (toegang 732 nr. 892, 17e v.d. wijnmaand 1810).

Voor de spelregels van deze rubriek: zie HuppelDePup nr. 1 van dit jaar, blz. 29

ANTWOORDEN

1997/27 VOS

Ouders van Jan Vos zijn Tjibbe Hessel Vos, geb. Midwolde (gem. Leek) 29-11-1874, overl. Leek 01-05-1948, landarbeider en Eltje Huberts, geb. Leek 10-05-1879, overl. Leek 03-03-1942, d.v. Stoffer Huberts en Dekien Hagenauw, getr. Leek 20-06-1903.

Zoon Jan Vos tr. 2. Groningen 04-12-1941, na scheiding 29-04-1944 Jan Vos verder onbekend. Uit zijn 1e huwelijk met Jantje Molema een zoon Tjibbe Hessel Vos, geb. Groningen 14-5-1936 en uit zijn 2e huwelijk met Antje Molema twee zonen: Jan Vos, geb. Groningen 06-5-1939 en Homme Vos, geb. Groningen 08-09-1941. Over deze kinderen en over echtpaar Vos-Molema verder niets bekend.

(opm. redactie: Zie opmerking bij vraag 1997/28 over informatie bij dienst DIA, Kreupelstraat 1, 9712 HW Groningen).

E.G. ten Cate, Zwolle

1998/23 HINDRIKS

De kwartierstaat van Garbrand Hindriks Kremer blijkt volgens mededeling van dhr. Hartog (redacteur HuppelDePup) bij nadere controle niet te kloppen. Zie voor een correcte kwartierstaat HuppelDePup 1999 nr. 1, blz. 28.

Redactie

Wijbe Garbrands was, denk ik, een broer van Meerten Garbrands, die de grootvader was van Barber Meerten ten Cate die als weduwe op 46-jarige leeftijd trouwde met Jan Jochems Lumkes op 22-4-1804. Jan is dan 29 jaar. Er komen geen kinderen. Zij had al drie kinderen bij Christiaan Boer.

E.H. Lumkes, Zwolle

1999/04 DERCKS / THOMAS

Van de heer E.H. Lumkes te Zwolle werd een tamelijk uitgebreid antwoord ontvangen wat zich vanwege de omvang niet erg laat publiceren in deze rubriek. Het antwoord bevat de ouders en de grootouders van Thonnys Derks. De gegevens zijn afkomstig uit de boeken van ds. Bakker die in het midden van deze eeuw vele jaren Gereformeerd predikant in Kielwindeweer is geweest. Zijn hobby was het uitzoeken van familiestambomen uit zijn gemeente. Deze boeken bevinden zich ook op de Groninger archieven. Mogelijk staan deze gegevens ook in het kaartsysteem Römeling wat ook op de Groninger archieven aanwezig is. Het zou de vragensteller aan te bevelen zijn deze beide bronnen te raadplegen. Geïnteresseerden kunnen een kopie van het antwoord opvragen bij de redactie.

1999/06 LAMERIS

De ouders van Reinder Jans Lameris zijn Jan Fridus en Jantje Rienders, die in Obergum 6 kinderen laten dopen en hun oudste zoon in Mensingeweer. Meer informatie over

dit gezin en hun voorgeslacht is te vinden in Gruoninga 1966. Op internet is de stamboom Laméris te vinden onder www.finet.nl/Olameris01/stamboom/htm.

Thea Ploeger, Groningen

1999/11 LIEUWMA / JACOBS

De vragensteller heeft de vraag zelf inmiddels voor een deel kunnen beantwoorden aan de hand van het doopboek van Leerordt op de Groninger Archieven.

Hoytet Pieter (Lieuwema), sergeant, chirurgijn, gehuwd met Dieucke (Hanses/Wendt) laat dopen in de vesting Leerordt 3 zonen:

Hans-Pieter, 09-03-1656, begr. 29-04-1666 (pest?);

Pieter, 01-6-1659, begr. 16-08-1661

Pieter, 16-03-1662.

Laatstgenoemde is de Pytter die bedoeld werd in de vraag en die trouwde met Biva Jacobs.

Blijft nog wel de vraag over verder voorgeslacht van het paar.

Fred H. Boer, Amsterdam

In W. Lange: Die Familien der Festung und des Dorfes Leeort (1600-1900) (=Ostfrieslands Ortsippenbücher Bd. 18), 1984, kommt vor: Pieters, Hoytet, Sergeant, Chirurgyn, tr. Dieuw-ecke NN, (kinder in Leerort getauft:) Hans-Peter ged. 9.3.1656, begr. 29.4.1666, Pieter ged. 1.6.1659, begr. 16.8.1661, Pieter ged. 16.2.1662.

Der Name Lieuwma kommt nicht vor.

C.E. Kuipers te Drachten namens H. Frieland.

VRAGEN

1999/06 LAMERIS

Ook dhr. E.H. Lumkes te Zwölle wil graag meer weten over Reinder Jans Lameris en over Garnwerd. Wanneer was hij schoolmeester in Garnwerd en had hij meer functies?

(Opm. redactie: In de 19^e eeuw was het heel gebruikelijk dat een onderwijzer ook voorzanger, koster, organist en/of doodgraver was. Voor meer informatie over Garnwerd e.o. kunt u contact opnemen met de Streekhistorische Vereniging Middagherland, Oostpolderweg 21, 9909 PH Spijk. Deze Vereniging heeft een boekje uitgegeven: De gemeente Ezinge, historie van vier dorpen, door W. Duinkerken, ook verkrijgbaar bij museum Wierdenland te Ezinge)

1999/16 RYKELS

Voorgeslacht gezocht van Sypke Rykels, geb. vóór 1600, overl. Rasquert?, tr. ca. 1620 Ren-ger Melles, boer in Rasquert.

C.E. Kuipers, Drachten

1999/17 TJAPKES

Voorgeslacht gezocht van Homme Tjapkes, geb. ca. 1600, boer in Oostwolde, tr. ca. 1630 N.N. Zoon: Wijpko Hommes geb. ca. 1635.

C.E. Kuipers, Drachten

1999/18 JACOB ? / HINDRIKS

Voorgeslacht gezocht van Jacob ..., boer in 't Zandt, overl. vóór 1732, tr. vóór 1703 Jeike Hindriks, overl. na 1732. Dochter: Nieske Jacobs, geb. 't Zandt 1703.

C.E. Kuipers, Drachten

1999/19 MUKO / UKO / UNEKO / UUNKO / UUNO

Zijn bovenstaande voornamen typisch (oud-)Groningse voornamen?

E.C. ten Cate, Zwolle

1999/20 TEN CATE

Liefke ten Cate, geb. Nieuw-Beerta ±1741, overl. Appingedam 24-08-1819. Zij was getr. met Berend Jansz Toorn, "In de Beerta".

Gevraagd: ouders en nadere gegevens van Liefke ten Cate.

E.C. ten Cate, Zwolle

1999/21 FREERKS

Graag nadere gegevens over Freerk Freerks, geb. ±1700/1710 te Oost Friesland?, tr. Warffum 03-12-1730 Grietje Tonnis. geb. Warffum 12-06-1711, d.v. Claes Jans (van de Deute) en Hiltje Tonnis.

J. de Vries, Rotterdam

1999/22 BRAND(S, TS)WESTERHOF

De naam Brand (Brands, Brandts) vindt zijn oorsprong in Gasselte waarna deze verandert in Westerhof te Sauwerd in ±1785.

Graag contact met personen die hier ook gegevens over hebben.

J.A. Westerhof, Haafden

1999/23 ARENDS

De naam Arends stamt uit Duitsland en ik heb hem voor wat betreft het Nederlandse deel in Groningen uitgezocht. Graag contact met personen die hier ook gegevens over hebben.

J.A. Westerhof, Haafden

1999/24 GAZENDAM

Graag contact met iedereen die mij informatie kan verschaffen over afstammelingen met deze naam of over de naamsverklaring.

J. Gazendam, Hoogezand

(opm. redactie: Er is een kunsthandel Gazendam in de Oude Kijk in 't Jatstraat 57 te Groningen).

1999/25 GRONINGERS IN AMERIKA

Veel van onze voorouders zijn voor 1900 geëmigreerd naar de VS. Het is soms moeilijk om aan gegevens van hen in Amerika te komen. Er zijn ook veel Groningers naar Chicago vertrokken. Er was zelfs een 'Groninger hoek'. Ik ben in het bezit van de census van Chicago en Cook County. Dit zijn lijsten met namen van alle in 1900 levende personen met een Hollandse afkomst. Deze lijsten zijn in 1992 opgemaakt door prof. R.P. Swieringa. In deze census wordt vermeld: adres, familienaam, relatie (o.a. bijv. ook stiefzoon/-dochter) geboortejaar, leeftijd, (on)gehuwd, weduwe/weduwenaar, aantal huwelijksjaren en hoeveel kinderen hieruit geboren zijn en hoeveel nog in leven, geboorteland of -staat (in USA), emigratiejaar, beroep of iemand kan lezen en schrijven, enz. al met al een bron van informatie voor genealogen wiens familie naar Amerika trokken.

Tevens ben ik in het bezit van een boek van Ross K. Ettema "The Dutch connection to south Cook County since 1874". In dit boek worden Nederlandse families die lidmaat waren van bepaalde kerken in delen van (groot) Chicago vermeld.

Zowel het boek van Swieringa als van Ettema wil ik niet kwijt, maar mogelijk kan ik er ande-

ren mee helpen. Ik zou deze informatie wel aan de lezers van HuppelDePup willen verschaffen, tegen vergoeding van de kosten van verzending, kopiëren en eventueel telefoon.

Overigens kan men daarnaast ruim 3000 namen van Amerikaanse familieleden vinden in mijn kortgeleden verschenen familieboek "Valk-De Valk-Valkema" waarvan ik een exemplaar aan het Rijksarchief te Groningen heb geschonken.

Anje Bousema-Valkema, Hoevelaken

(opm. redactie: Onze afdeling heeft óók een bibliotheek)

1999/26 TEN BERGEN

Balthasar Lijphart ten Berge, geb. Oude Pekela 26-12-1805, kwam in 1815 nog voor in de volkstelling en na die tijd ontbreekt ieder spoor. Rond 1844 stond hij in Eibergen (Gld) ingeschreven, maar waar hij vandaan kwam was niet te vinden. Wie weet waar hij verbleef tussen 1815 en 1844?

W.N.A. Berg-ten Bergen, Drachten

1999/27 EEFTING / WILLEMS

Gevraagd nadere gegevens over de ouders van Willem Eefting, geb. Peize 25-08-1765, overl. Assen 21-04-1794, z.v. Jan Willems en Zwaantjen Jans en Margien Willems, geb. Peize 02-02-1766, overl. Assen 05-02-1769, d.v. Willem Jans en Roelofje Roelofs.

M. de Jong-van Geelen, Valkenswaard

1999/28 MAAT / WOLDA

Gevraagd plaats en datum huwelijk van Jan Harmens Maat, geb. Schoterland 14-02-1791, overl. Beilen 01-03-1877, z.v. Harm Alberts en Simke Douwes en Jutte Jans Wolda(e), geb. Giethoorn 24-11-1792, overl. Beilen 16-05-1861, d.v. Jan Watze Wolde en Klaasje Geerts Ruiters. Hun 1^e kind Jan geb. Rohel (Schoterland) 06-11-1822.

M. de Jong-v.d. Geelen, Valkenswaard

1999/29 MUT / DE VRIES

Gevraagd geboorteplaats en -datum en voorouders van Miente Eelke Mut, overl. Zevenhuizen (gem. Leek) 22-03-1827 en Boukje Willems de Vries, overl. Zevenhuizen 21-01-1838, d.v. Willem Sijbren (Veenwouden) en Tietje Cornelis Berge. Miente en Boukje tr. Leek 05-10-1794.

M. de Jong-v.d. Geelen, Valkenswaard

1999/30 OOSTING / GHIJSELS

Een aantal leden van de fam. Ghijsels is in Amerika getrouwd met personen van Nederlandse afkomst, afkomstig uit de prov. Groningen en/of Friesland.

Zo is Maria S. Ghijsels in mei 1921 te Grand Rapids getrouwd met Rhine (Rein?) Oosting (of Osting), die toen 60 jaar was, afkomstig uit Nederland. Rhine/Rein is dus geb. ±1861.

Zijn ouders waren Peter Oosting en Anna Wieringa.

Gevraagd: Plaats en datum geboorte Rhine Oosting.

Ghijsels, Vaardingen

1999/31 GHIJSELS / KRACHT

Abraham Ghijsels tr. te Grand Rapids in 1875 met Hilligje Kracht (Kragt), geb. Holland (Michigan), 1855. De ouders van Hilligje waren mogelijk afkomstig uit Groningen en zijn voor 1855 geëmigreerd naar Amerika.

Gevraagd: Ouders van Hilligje.

Ghijsels, Vaardingen

1999/32 KOKE / GHIJSELS

John (Jan) L. Koke was getr. met Nettie Paulina Ghijssels. John is geb. ±1875, mogelijk ook in de prov. Groningen.

Gevraagd: Plaats en datum geboorte John Koke.
Ghijssels, Vaardingen

1999/33 LUIJTENS / LUITJES

Gevraagd het bewijs dat Harmen Luijtens en zijn zus Geertje Luitjes kinderen zijn van Luitje Jans (overl. voor 1649, zie akte RA Vkk 11-2-1650) en Hindrickje Roelfs uit Meeden (tr. Meeden huw.contr. 25-2-1631).

Hindrickje tr. (2) Meeden 2-5-1649 Pieter Tiackens.

Uit eerste huw. 6 en uit tweede huw. 2 kinderen.

Antonia Veldhuis, Veenwouden

1999/34 MEIJNERTS

Grete Meijnerts tr. huw.contr. Scheemda 1-8-1614 Aijssso Dercks.

Haar getuigen zijn broer Meijnert Meijnerts, stiefvader Claes Fockens en oom Lambert Reigers. Voor hem is voormond Egge Willems aanwezig.

Later wordt als oom van hun kinderen Right Elties genoemd.

Gevraagd voorouders en verdere familie van Grete en Aijssso.

Antonia Veldhuis, Veenwouden

1999/35 EEBELS / TIDDENS

Jan Eebels (overl. 1614/1618) heeft een broer Meerten Eebels (overl. 1620/1626, geh. met Yke, won. Scheemda of Meeden). Jan is getrouwd met Ette Tiddens, d. v. Tidde Tammens en Bauwe. Gevraagd voorouders Jan en Meerten.

Antonia Veldhuis, Veenwouden

1999/36 ABELS

Menso Abels uit Scheemda tr. (1) Hille Tammens, hieruit 3 kinderen (Abel, Nanno en Froucke) en tr. (2) 1615 Hille N.

Uit het tweede huw. 5 kinderen, waaronder waarschijnlijk Tewe en Hille. Gevraagd bewijs hiervoor en verdere familie en voorouders van Mense Abels en Hille N.

Jan Johan Kuiper, Hornhuizen

1999/37 NORMANDISCHE FAMILIES

Contact gezocht met mede-onderzoekers die onderzoek doen in de stad Groningen naar R.K. Normandische families.

Paul Rouing, Joubertstraat 1657, 2806 GC Gouda

1999/38 BERENDS / POGMAN / PAAGMAN

Joanna (Anna) Berends (Pogman/Paagman) geb. Lutjegast, ged. RK te Groningen 31-07-1765, tr. Aduard (RK) 31-05-1795 Jacobus Oosterhuis.

Gevraagd: plaats en datum overlijden Anna Berends.

Paul Rouing, Gouda

1999/39 KEID(T)WERDIUS

Gevraagd nadere informatie betreffende de volgende personen:

Arnoldus Keidwerdius, student te Groningen, "Vesaliensis, 7 juli 1651" en Henri-

cus Keidtwerdius, student te Groningen, "Clivo-Vesaliensis, Phil. Et Theol., 31 maart 1634" en student te Franeker "Vesaliensis, theol., 16 maart 1637. Mogelijk hebben Arnoldus en Henricus in Groningen kinderen laten dopen onder deze naam, onder "Geisweid" of onder een gelijkkluidende spelling? De naam komt in elke denkbare vorm voor, uiteenlopende van Geedsweerd en Gieswied tot Geijsweijk en Geijsewit, zelfs Keiswite. Tevens contact gezocht met personen die voor mij onderzoek willen doen in de DTB van Groningen, eventueel in ruil voor onderzoek te Rotterdam.

Leo Gijswijt, Rotterdam

1999/40 OPHEIKENS

Ik ben bezig met de familiestamboom Opheikens, van oorsprong een Groninger naam. Die werd vroeger ook geschreven als Heikens of Haikens. De oorsprong van de familie ligt in Oude Pekela, maar tegenwoordig is de naam ook ruim vertegenwoordigd in de U.S.A. (Utah). Welke genealogen hebben ook een Opheikens in hun stamboom staan?

Harry Opheikens, Heemstede

1999/41 TEN BROEK

Vrijdag 08-08-1766 ingeschr. te Amsterdam, reg. 111 (Westerkerk) Hendrik, z.v. Hendrik ten Broek en Maria de Wit. Maria de Wit overl. West Zaandam 22-05-1803. Zoon Hendrik o.tr. Amsterdam 19-04-1793 Hendrika Swerus.

Kwamen Hendrik en Maria uit de prov. Groningen? Graag alle mogelijke gegevens, zoals plaats (en datum) van herkomst, huwelijk, overlijden enz.

G. ten Broek, Krommenie

Wie gaat er mee naar Naarden ?

Vorig jaar zijn we met een clubje NGV-leden een aantal keren naar het Verenigingscentrum in Naarden geweest. Ook dit jaar had ik weer een bezoek willen organiseren, maar door wisseling van computer is mijn bestand waarin alle namen en adressen stonden van leden die zich hadden opgegeven, verloren gegaan.

Van een paar mensen weet ik de naam en het adres nog, van een aantal alleen de naam en geen adres en telefoonnummer. Wil iedereen die in het verleden eens meegeweest is naar Naarden en er graag nog eens heen wil, zich bij mij melden? Leden die nog nooit zijn meegeweest maar die er wel een keer heen willen kunnen zich uiteraard ook opgeven.

Thijs IJzerman. Mijn telefoonnummer vindt u achterin bij de adressenlijst.

Origineel overlijdensbriefje aangeboden!

Aangeboden, voor degene die directe verwantschap kan aantonen met de betrokkenen: het originele 'overlijdensbriefje' van *Trientjen Offeringa* vrouw van de olderman *Syben Dieters*, Groningen 1790. De naaste verwant wordt de gelukkige! Aanvragen, tot veertien dagen na de verschijning van dit nummer (daarna wordt anderszins over het document beschikt) is mogelijk bij P.J.C. Elema, Peizerweg 70/14, 9726 JN Groningen.

Bestuur

van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de Nederlandse Genealogische Vereniging

Voorzitter

J.W.H. van Campen, de Hop 4, 9301 PM Roden, 050 - 501 82 14

Vice-voorzitter / Penningmeester a.i. / Afgevaardigde

M.J. IJzerman, Hoendiep 117, 9743 AP Groningen, 050 - 311 97 07

Secretaris / plaatsvervangend afgevaardigde

C.M.W. Hessels, Prof. van Giffenweg 10, 9804 RV Noordhorn, 0594 - 50 22 05

Overige leden

H.J.E. Hartog, Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen, 050 - 525 33 33 (D.I.P.)

A. Veldhuis, Dr. A. Plesmanlaan 75, 9269 PJ Veenwouden, 0511 - 47 58 98

E. Landzaat, Soerabajastraat 57, 9715 LR Groningen, 050 - 573 57 74

Kinn'n wie joe help'n ?

		BBS	Computers algemeen	Contactdienst	Genealogie Beginners	Genealogie gevorderden	Heraldiek	Hazadata	NGV Algemeen	Gens Data	Knipseldienst	Progen	Internet	Kadaster	Notarieel
Ir. A. Daae	050 - 309 22 93						✓								
M.J. de Lange	058 - 280 24 85				✓	✓		✓							
C.M.W. Hessels	0594 - 50 22 05	✓	✓		✓				✓	✓		✓	✓		
M.J. IJzerman	050 - 311 97 07				✓	✓		✓	✓					✓	✓
J.W.H. v. Campen	050 - 501 82 14				✓						✓				
H.J.E. Hartog	050 - 525 33 33				✓	✓			✓						
Mw. A. Veldhuis	0511 - 47 58 98				✓	✓									
S.J. Smid	CALS: zie kافت			✓											
P. Molema	079 - 342 36 80	✓	✓					✓					✓		
R.O. Roffel	050 - 577 04 01							✓							

**GEMEENTELIJK INDELING 1811-1829
EN REGIO-INDELING**

HuppelDePup

ISSN-nummer: 1380-7277

Indien onbestelbaar:
Prof. van Giffenweg 10 9804 RV Noordhorn (Gn)